

Årsrapport 2002

Fylkesmannen i Telemark

INNHold

	Side
1. INNLEDNING	3
2. ORGANISERING	3
2.1 Organisasjonsplan.....	3
2.2 Fylkesmannens plass i forvaltningen.....	4
2.3 Hovedmål for Fylkesmannen i Telemark	4
3. SENTRALE POLITISKE FØRINGER	6
3.1 Modernisering av offentlig sektor	6
3.2 Saksbehandlingstid i enkeltsaker.....	8
3.3 Styringsdialogen med kommunene og kommuneøkonomi	9
3.4 Tilsyn, kontroll og rettssikkerhet.....	10
3.5 Velferd og personrettet tjenesteyting.....	11
3.6 Regional planlegging og arealpolitikk.....	11
3.7 Nærings- og regionalutvikling.....	12
3.8 Samfunnssikkerhet og beredskap	13
3.9 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen.....	13
3.10 Prioriterte tverrgående utfordringer for embetet	14
4. NÆRMERE OMTALE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDER.....	17
Miljøverndepartementet	17
Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold.....	17
Resultatområde 02 Friluftsliv	20
Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning.....	21
Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier.....	22
Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning.....	23
Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy	24
Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene... ..	25
Resultatområde 09 Regional planlegging.....	25
Resultatområde 10 Kart- og geodata	27
Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver.....	27
Tverrgående oppgaver innen forurensning og avfall.....	28
Landbruksdepartementet	29
Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling	29
Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning	31
Resultatområde 23 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak	33
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	34
Barne- og familiedepartementet.....	35
Resultatområde 41 Barnehager.....	35
Resultatområde 42 Familierett.....	36
Resultatområde 43 Krisetiltak	37
Resultatområde 44 Familievern.....	37
Resultatområde 45 Barnevern	37
Resultatområde 46 Foreldreveiledning.....	38
Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning	38
Resultatområde 48 Åpningstidsloven.....	38

Justisdepartementet	39
Resultatområde 51 Tilsynsoppgaver	39
Resultatområde 52 Rettshjelp	39
Fritt rettsråd	40
Fri sakførsel	40
Resultatområde 53 Konfliktråd	41
Resultatområde 55 Økt samfunnsikkerhet i fylket.....	41
Resultatområde 56 Oppfølging av Siviltforsvaret	42
Resultatområde 57 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig.....	42
Kommunal- og regionaldepartementet	43
Resultatområde 61- Kommuneøkonomi og samordning.....	43
Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning	43
Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/klagebehandling.....	43
Helsedepartementet og Sosialdepartementet	45
Resultatområde 71 Veiledning, kompetanseheving og informasjonsvirksomhet	45
Resultatområde 72 Tilsyn og klagesaksbehandling.....	46
Resultatområde 73 Tilskuddsforvaltning mv	47
Kultur- og kirke departementet	47
Resultatområde 81 Tros- og livssynssamfunn.....	47

1. INNLEDNING

Fylkesmannen i Telemark legger med dette fram sin årsrapport for 2002.

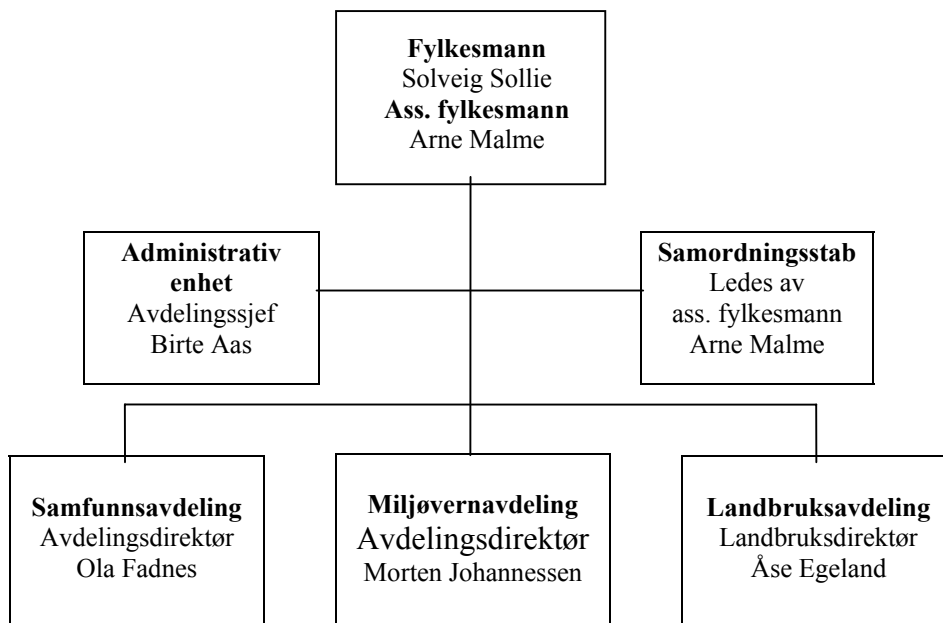
Årsrapporten er tilbakemelding til departementene på hvordan embetet har løst de oppgaver som ble gitt i tildelingsbrevet for 2002. Rapporten gir en samlet kortfattet oversikt over embetets virksomhet og resultater for 2002. I rapporten har vi forsøkt å følge numreringen av resultatområdene i tildelingsbrevet.

I rapportens kap. 3 gir vi en kort tilbakemelding på tildelingsbrevets “Sentrale politiske føringer”, samt embetets egne prioriterte tverrgående utfordringer. Rapportering på hvert enkelt resultatområde finnes under kap. 4.

2. ORGANISERING

Fylkesmannen i Telemark hadde i 2002 følgende fagavdelinger: samfunnsavdeling, miljøvernnavdeling og landbruksavdeling. I tillegg er en administrasjonsavdeling og en samordningsenhet organisert i stab.

2.1 Organisasjonsplan

Organisasjonsplanen for embetet slik den så ut pr. 31.12.2002.

Fra 01.01.2003 har embetet i tillegg fått inn helseavdeling og utdanningsavdeling.

Embetets ansatte er fordelt slik på de ulike enhetene pr. 1. januar 2003:

Avdeling	Faste ansatte	Midlertidige ansatte	Sum ansatte	Sum disponible årsverk	Ansatte i permisjon pr. 01.01.03
Embetsledelsen	2		2	1,80	
Stab	5		5	4,90	
Administrativ enhet	21	2	23	19,50	
Landbruksavdelingen	23	3	26	22,30	1
Miljøvernavdelingen	14	3	17	16,40	2
Samfunnsavdelingen	16	2	18	17,70	
Helseavdelingen	8	4	12	10,30	1
Utdanningsavdelingen	8		8	8,00	1
SUM	97	14	111	100,90	5

Inkl. IKT-lærling. Kantine og renhold ikke medregnet.
Permisjoner er ikke med i sum ansatte.

Fra 01.01.2003 er 4 ansatte, eller 3,0 årsverk overført fra utdanningsavdelingen og helseavdelingen til administrativ enhet.

Embetet har hatt en del permisjoner i 2002 som ikke har vært fylt opp. Noen stillinger har derfor ikke vært besatt gjennom året. Det er vanskelig å sammenligne antall årsverk pr. 01.01.03 med ett år tidligere, ettersom embetet fra årsskiftet har fått to nye avdelinger.

2.2 Fylkesmannens plass i forvaltningen

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannen skal videre bidra til samordning av den statlige virksomheten i fylket. Fylkesmannen har også en viktig oppgave som lokal rettssikkerhetsinstans.

Fylkesmannen sorterer under Arbeids- og administrasjonsdepartementet men utøver både faglige og administrative oppgaver for flere departementer og direktorater.

2.3 Hovedmål for Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen i Telemark har utviklet visjon, virksomhetsidé og hovedmål for virksomheten, som svarer på de utfordringene vi står overfor. Visjon og virksomhetsidé er blitt revidert i forbindelse med arbeidet med virksomhetsplan for 2003, og i prosessen med at Statens utdanningskontor og Fylkeslegen er blitt overført til embetet.

Visjon:

Sammen for et tryggere og bedre Telemark

Virksomhetsidé:

Fylkesmannen er Kongens og Regjeringens representant i fylket og skal gjennom nærhet til befolkning og miljø, bidra til en effektiv gjennomføring av Stortingets og Regjeringens politikk samt være talerør overfor sentrale myndigheter.

Fylkesmannen skal bidra til å samordne, forenkle og effektivisere den statlige virksomheten i fylket. Gjennom et nært samarbeid med andre statsetater, fylkeskommunen og kommunene stimulerer vi til initiativ og innsats for utviklingen av fylket.

Av dette går det fram at Fylkesmannens kjernefunksjoner, det som er helt spesielt for oss i forhold til andre etater, er følgende:

- Rettssikkerhetsinstans
- Ivareta samfunnsikkerhet og beredskap
- Samordning
- Utøve tilsyn og kontroll
- Formidling av nasjonale mål og pådrivere i sektorpolitikken
- Rådgivning og veiledning
- Informasjonsknutepunkt

For 2002 har embetet spesielt vektlagt følgende overordnede mål:

- Brukerne i sentrum.
- Et økonomisk og faglig robust embete av motiverte medarbeidere med høy kompetanse.

I tillegg har AAD gitt Fylkesmannen i Telemark følgende særlige oppfølgingspunkter:

1. Oppfølging av saksbehandlingstiden, spesielt når det gjelder saker etter plan- og bygningsloven, men også øvrige saksområder
2. Bedre samordning av regional stat
3. Utarbeiding av statistikk/tilstandsrapport for Telemark
4. Videreutvikling av kommunedialogen
5. Bedret informasjon, internt og eksternt
6. Påse at behandlingstiden for enkeltsaker holdes innenfor de tidsrammer som er angitt i tildelingsbrevet, og sørge for at det arbeides systematisk med å etablere/forbedre rutiner som understøtter god kvalitet og hurtighet i saksbehandlingen

3. SENTRALE POLITISKE FØRINGER

I det følgende er relevante fellesoppgaver omtalt, jfr. tildelingsbrevets kap. 2 Sentrale politiske føringer, samt tverrgående utfordringer fra vår Virksomhetsplan for 2002. Øvrige oppgaver rapporteres samlet under hvert enkelt resultatområde.

3.1 Modernisering av offentlig sektor

3.1.1 Modernisering, effektivisering og forenkling av offentlig sektor

Telemark ble tildelt 69,9 mill.kr. i ordinære skjønnsmidler for 2003. Av disse er 61,9 mill.kr. fordelt på kommunene i samsvar med alminnelige retningslinjer vedtatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

I brev av 11.09.02 bekrefter KRD fylkesmennenes adgang til å holde igjen deler av skjønnsmidlene til senere fordeling gjennom budsjettåret. Det ble ikke satt noen øvre beløpsgrense. Fylkesmennene fikk med dette økt frihet til å gi støtte til kommuner som i løpet av året får uforutsette økonomiske problemer, samt støtte til kommunale utviklings- og omstillingsprosjekter.

Fylkesmannen i Telemark har i samsvar med dette holdt tilbake 8,0 mill.kr.

I brev av 26.06.02 ble kommunene orientert om denne ordningen. Fylkesmannen gjorde her rede for hvilke hovedkriterier som ville bli lagt til grunn for disponeringen av midlene.

Kommunene ble invitert til å utarbeide søknader. Fristen ble satt til 31.01.03.

Vi gjorde oppmerksom på at det var viktig for Fylkesmannen å kunne ha midler til disposisjon gjennom hele budsjettåret, slik at vi første halvår 2003 ville begrense fordelingen til anslagsvis 70% av de tilbakeholdte midlene.

Kommunene er orientert om at dette vil være hovedkriteriene for vår tildeling:

- Utvikling og nytenkning
- Omstilling
- Interkommunalt samarbeid

Kommunene er også blitt gjort kjent med at samarbeidstiltak mellom kommuner vil bli prioritert framfor rene interne prosesser. Vi vil også tillegge vekt at tiltakene har overføringsverdi til andre kommuner.

Tiltakene må ha klar politisk forankring og den langsiktige politiske målsettingen må være avklart.

3.1.2 Oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene

I tråd med sentrale føringer og sentralt fremforhandlet omstillingsavtale, ble Fylkeslegen og Statens Utdanningskontor i Telemark administrativt integrert i embetet den 1.1.03 som forutsatt. Fysisk flytting av de to nye avdelingene blir gjennomført i løpet av første halvår 03. Det er lagt opp til ulike interne endringer for å gjennomføre en bedre samordning av embetets kommuneretta virksomhet og en effektivisering av tjenestene.

Fylkesutvalgene i Telemark, Buskerud og Vestfold gjorde i 2001 et felles vedtak om å utrede en arbeidsdeling for aktuelle administrative enheter i de tre fylkene og samtidig se på den

politiske organiseringen av fremtidige regionale oppgaver. I desember 2002 ble det i Telemark Fylkesting gjort vedtak om å gå videre i prosessen etter klarsignal fra KRD, og samferdselssektoren og internasjonalt arbeid er nå utpekt som et prioritert samarbeidsområde.

3.1.3 Styrking av kommunenes myndighet og handlingsrom innen miljøområdet

Det er ikke gjennomført delegering av myndighet til kommunene av noe omfang i 2002. Fylkesmannen har likevel lagt til rette for og stimulert til at kommunene i økt grad skal ha et handlingsrom på områder der de allerede har myndighet eller som ligger i en gråsoner mot staten. Dette gjelder følgende områder:

- Tiltak med lokal forurensningsvirkning henvises i større grad til arealplaner i stedet for behandling etter forurensningsloven. Et eksempel er motorsportanlegg på Notodden.
- Kommunene er oppfordret til å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold og bruke kunnskapen aktivt i planleggingen. Dette skal utløse større handlingsrom med mindre innblanding fra FM's side.
- Prosess med sikte på at kystkommunene kan opptre på statens vegne som grunneier (friluftsområder) er oppstartet.
- Forholdsvis romslig medvirkning fra FM, s side i forsøk i Vinje kommune med regulering av motorferdsel i utmark som en del kommuneplanen.
- Bevissthet på at FM's fokus skal være nasjonale og regionale hensyn. Dette innebærer blant annet liten grad av inngripen i planer innenfor eksisterende bebyggelse i byer og tettsteder. Unntaket er likevel planer som er på tvers av RPR for barn og unge og kjøpesenterproblematikk. Fylkesmannens fokus er derimot minst like sterkt som før når det gjelder bruk av arealer med konflikter i forhold til naturverdier og friluftsliv. Det holdes spesielt fokus på kystsoner, store innsjøer og fjellområder med villrein.
- Etter avtale med Kragerø kommune, håndterer de små mudringsaker på vegne av Fylkesmannen (på visse forutsetninger).

Kompetanseutvikling i kommunene som oppfølging av Stortingsmelding 19 ble planlagt i 2002 og gjennomføres i 2003 som et samarbeid mellom KS, FK og FM i Buskerud og Telemark. Dette gjennomføres som en kursserie med aktuelle tema som tilbys alle 36 kommuner i de to fylkene.

3.1.4 Elektronisk forvaltning og effektivisering med bruk av IT

Offentlig journal er lagt ut på nett

Innkjøp av terminalserver gjør tilgjengeligheten raskere og bedre for medarbeiderne. Det betyr at man får bedre tid til saksbehandling.

Opplæring av saksbehandlere i ePhorte – elektronisk arkiv- og saksbehandlersystem er utsatt til 2003.

Fra 1. juni 2002 er Fylkesmannen i Telemark på nett. Det er nedsatt en redaksjonsgruppe hvor alle fagavdelingene er representert, som ledes av samordningsstab.

3.1.5 Personalpolitiske tiltak

- Når det gjelder å øke andel kvinner i lederstillinger, ble det ansatt kvinnelig administrasjonssjef i 2002. I ledergruppa er det nå 4 kvinner og 4 menn.
- Vi har gjennomført et informasjonsmøte for statlige etater i Telemark hvor Inkluderende Arbeidsliv sto på programmet. Dette informasjonsmøtet vil bli etterfulgt av en arbeidskonferanse i 2003 og underskriving av avtale for Fylkesmannen i Telemark.
- IKT-lærling hadde avsluttende eksamen i desember 2002 og besto prøven.
- Vi har ikke hatt noen søkere med minoritetsbakgrunn på utlyste stillinger i 2002, til tross for at vi har satt frem ønske i stillingsutlysningen.

3.1.6 Grønn stat

Det er ikke gjort noe med hensyn til å innføre Grønn Stat i 2002, men det skal nedsettes arbeidsgruppe i 2003.

3.1.7 Offentlige servicekontor

De fleste av Telemarks kommuner har etablert en eller annen form for servicekontorer, men i hovedsak som rene kommunale servicetorg. Fylkesmannen har hatt dette på dagsorden i møter med statsetatene. Vi har bidratt overfor de kommunale servicetorgene med råd og veiledning, samt opplæring av kommunalt ansatte i forvaltningslov og offentlighetslov.

3.2 Saksbehandlingstid i enkeltsaker

I dette kapitlet i tildelingsbrevet er det satt opp saksbehandlingstid for en del sentrale saksområder. Nedenfor følger et oppsett som viser departementets krav og i hvilken grad vi har oppfylt disse.

Vedtak etter rettshjelpsloven	JD	2 mnd.	Saksbeh.tid 1. og 2. tertial: 2-3 mnd Saksbeh.tid 3. tertial: under 2 mnd. 3.12.02 var saksbeh.tiden ca. 1 mnd.
Vedtak etter Plan- og bygningsloven	KRD	3 mnd	Ca. 10 mnd. gjennomsnitt for hele året. Nedgang i 3. tertial. Antall ubehandlede saker 1.1.02: 120 Antall ubehandlede saker 31.12.02: 88 Like mange saker inn i -02 som -01.
Voldsofferloven og forskrift	JD	3 mnd	6-7 mnd. saksbehandlingstid
Sosialtjenesteloven	SHD	3 mnd	Saksbeh.tid 1. og 2. tertial: ca. 3 mnd Saksbeh.tid 3. tertial: under 2 mnd. 3.12.02 var saksbeh.tiden ca. 1 mnd.
Alkoholloven	SHD	3 mnd	3 mnd.

Av dette går det fram at saksbehandlingstiden har gått ned mot slutten året på to viktige områder: vedtak etter rettshjelpsloven og vedtak etter Sosialtjenesteloven. Saksbehandlingstiden for vedtak etter Plan- og bygningsloven har ikke gått vesentlig ned, men her står embetet i en mye bedre utgangsposisjon enn vi gjorde ved forrige årsskifte ved at antall ubehandlede saker er kraftig redusert. Voldsoffersaker har hatt for lang saksbehandlingstid hele 2002.

Det er mange årsaker til den positive utviklingen på flere av saksområdene, bl.a omlegging til teamorganisering i Samfunnsavdelingen og ekstra midler fra AAD til spesielle effektiviseringstiltak, jfr. brev fra departementet 14.8.02. Tiltakene som ble satt i verk høsten 2002 var følgende:

- overtidsarbeid
- utvidelse av stillingsbrøker og forlengelse av vikariat/engasjement.
- Midlertidig ansettelse.
- Bedring av dataverktøy og utvikling av rutiner.
- Interne dugnader
- oppfølging fra ledelsen

De konkrete tiltakene har vært viktige, men vel så viktig var det at ekstramidlene ga en psykologisk stimulans, som bidro til å starte en positiv ”spiral” som har fortsatt videre etter at tiltakene ble avsluttet.

3.3 Styringsdialogen med kommunene og kommuneøkonomi

Fylkesmannen håndterer styringsdialogen under benevnelsen Kommunediialogen. Denne dialogen er bygd opp rundt 4 begivenheter: Ordførermøtet i februar, forventningsbrevet, vårkonferansen i forbindelse med kommuneproposisjonen og høstkonferansen i forbindelse med statsbudsjettet. Dialogen er gjenstand for løpende evaluering og forbedring. Vi har bl.a. startet arbeidet med å utvikle forventningsbrevet i retning av et tilstandsdokument. Framfor å fokusere ensidig på forventningene, vil vi sette hovedfokus på status i Telemark på viktige politikkområder. Ses status i sammenheng med nasjonale mål, vil også forventningene bli tydeliggjort. Denne dreiningen av det tradisjonelle forventningsbrevet er presentert for ordførerne i Telemark, og ble meget godt mottatt. Fylkesmannen vil i hovedsak legge KOSTRA-data til grunn for tilstandsrapporten.

Vårt årlige møte med lederne for statsetatene blir også brukt til å belyse og drøfte forholdet mellom den regionale stat og kommunene i Telemark. Styrelederen i KS Telemark og lederen i rådmannsutvalget ble invitert til møtet i høst. Dette vil bli gjennomført som en fast ordning for framtiden.

Fylkesmannen har gjennomført besøk i flere av kommunene i løpet av 2002. Det er god kontakt med kommunene i løpet av året. Det blir holdt mange møter mellom fagavdelingene og administrasjonen i kommunene på ulike nivå.

Embetet har et godt samarbeid med Telemark fylkeskommune.

Fylkesmannen behandlet budsjett og økonomiplan for 5 robek-kommuner. 2002 ga en ny robek-kommune, mens en gikk ut. Det vises til egen detaljert rapport for kommunaløkonomiske oppgaver.

3.4 Tilsyn, kontroll og rettssikkerhet

Fylkesmannen i Telemark prioriterte i 2002 saker som retter seg mot enkeltmennesker direkte, særlig de som befinner seg i en vanskelig livssituasjon. På bakgrunn av dette har bl.a. tilsynet med den kommunale barneverntjenesten blitt prioritert høyt, jfr. resultatområde 45.

Fylkesmannen i Telemark har gjennomført noe over 60% av antall forskriftsbestemte tilsyn på barnevernsinstitusjonene og noe mindre på institusjoner etter sosialtjenesteloven. Det er viktig å understreke at Fylkesmannen mener å ha god oversikt over situasjonen for beboerne på de ulike institusjonene/tiltakene. Fylkesmannens omfattende tilsyn med institusjoner innen barnevern- og sosialtjenesteloven har blitt gjennomført etter en felles tilsynsmodell for alle institusjonstypene. Tilsynsmetodikken er en modifisert utgave av systemrevisjon, tilpasset institusjonstilsynet. Dette har gitt et systematisk og målrettet institusjonstilsyn, noe som bl.a. gjenspeiles i tilsynsrapportene.

Også i 2002 har Fylkesmannen gjennomført tilsyn etter systemrevisjonsmetoden med barneverntjenesten i noen kommuner. I tre av kommunene: Porsgrunn, Sauherad og Kragerø var det store avvik fra loven, med mange fristoversittelser. Fylkesmannen har fulgt disse kommunene tett opp i etterkant av tilsynene. For å synliggjøre situasjonen i det kommunale barnevernet i fylket, utarbeidet Fylkesmannen en stor rapport som bl.a. ble lagt fram på en konferanse for kommunene, der Barne- og Familieministeren også deltok.

Saksbehandlingstiden hos Fylkesmannen har på flere områder hatt en meget positiv utvikling i 2002, med unntak av voldsoffersaker, jfr. 2.2. Vi har vært aktive i å utøve råd og veiledning, og Fylkesmannen har god og omfattende kontakt med saksbehandlerne i kommunene innenfor mange av fagområdene, selv om denne kontakten har vært noe mindre i år enn tidligere.

Fylkesmannen har i 2002 gjennomført tilsyn med de to familiekontorene i fylket.

Fylkesmannen har hatt tilsyn i 5 kommuner (1/4 av kommunene) innenfor sikkerhet og beredskap. Temaene har vært hvordan sikkerhet og beredskap ivaretas i arealplanleggingen. Vi er opptatt av både om og hvorvidt risikovurderinger er en premiss i planleggingen, og krise- og informasjonsplaner.

Miljøvernavdelingen har fulgt laveste ambisjonsnivå i kontrollplanen for forurensningsområdet. Det er gjennomført tilsyn rettet spesielt mot håndtering av PCB i samarbeid med SFT. Det er ellers gjennomført kontroller hos glassmestere, avfallsmottak og på rivningstomter. Innsatsen økes i 2003 i tråd med SFT's forventninger.

Landbruksavdelingen har nær kontakt med kommunene, både på veiledningssida og når det gjelder oppfølging av spesielle saker.

Fylkesmannen følger opp rettssikkerheten innen forvaltningen av jord-, skog- og konsesjonsloven, både overfor kommunene, fylkeslandbruksstyret og ved intern behandling.

3.5 Velferd og personrettet tjenesteyting

Fylkesmannen har fulgt opp de statlige handlingsplanene inder SHD, og har i dette arbeidet hatt tett samarbeid med Fylkeslegen. Det vises for øvrig til egne rapporteringer på disse planene.

Fylkesmannen har vært aktiv i å følge opp nasjonal barnehagepolitikk i året som gikk og det var en større økning av antall barn i barnehage i 2002 (410) enn det var i 2001 (84). Det er likevel langt fram til det er full barnehagedekning i Telemark. Det vises til årrapporten på resultatområde 41.

Fylkesmannen har også i 2001 fulgt opp arbeidet med å sikre at kommunene har en barnerepresentant som fungerer. Barns oppvekstmiljø er også ivaretatt gjennom Fylkesmannens planbehandling og uttalelsene i de fleste av plansakene dreide seg om barn- og unges interesser, særlig vedr. barns skolevei. Det vises til rapporten under resultatområde 63.

3.6 Regional planlegging og arealpolitikk

Arealplaner og byggesaker er det saksområdet der det blir brukt mest ressurser på embetet. Det er behandlet ca. 113 arealplaner (kommuneplaner og reguleringsplaner). Tre saker med innsigelse fra Fylkesmannen og Fylkeslandbrukstyret ligger i MD til behandling. Ytterligere en sak er oversendt på nyåret 2003.

Kystsonen er fortsatt i fokus, sammen med store innsjøer i innlandet og fjellnære områder, spesielt med villrein. Når det gjelder kysten har det vært en spesiell oppfølging av Kragerø kommune i 2002, med møter, befaringer og felles pressekonferanse. Statlig politikk har da blitt tydelig formidlet, både når det gjelder arealplanlegging og byggesaker. Fylkesmannen har deltatt i Kystsonenettverket og arbeid i den forbindelse. Erfaringen med fotografering av kystlinjen til bruk i behandling av plan- og byggesaker, friluftsliv og verneplaner er gode. Fotoene er hensiktsmessige og er i aktiv bruk både i kommunene og hos FM.

Behov for sentrale/rikspolitiske retningslinjer for planlegging ved vann og vassdrag i innlandet er tatt opp spesielt i tilbakemeldingen til foreløpig tildelingsbrev for 2003. Det vises til dette og omtale i forbindelse med resultatområde 9.

Fylkesmannen er også opptatt av press på arealer i fjellnære områder. Spesielt når det gjelder villrein prøver Fylkesmannen konsekvent å ivareta villreinens interesser ut fra det ansvaret Norge har internasjonalt, men ser samtidig at det er behov for en klargjøring og operasjonalisering av statlig politikk på dette området.

Fylkesmannen har deltatt i arbeidet med rullering av Fylkesplanen og Infrastrukturplan for Grenland. Fylkesmannen har startet medvirkning i fylkesplan for senterstruktur som vil avløse etableringstoppen for kjøpesenter.

Jordvern har vært spesielt vektlagt i 2002, og har resultert i innsigelse til to planer. Fylkeslandbruksstyret hadde i 2001 innsigelser på 11 områder til arealdelen i kommuneplanen for Skien. Etter mekling er innsigelse opprettholdt på et areal på 36 da førsteklasses matjord

innenfor i et viktig kulturlandskapsområde. Dette arealet ønskes omdisponert til allmenntilgjengelig formål (ungdomsskole). Saken ligger i Miljøverndepartementet til avgjørelse.

Det er jobbet med å holde tempoet i kartlegging av biologisk mangfold i kommunene, selv om dette har gått noe tregt. Det ser ut til at alle kommuner likevel skal ha gjennomført kartleggingen i løpet av 2003, riktignok med noe varierende kvalitet. Kunnskap om biomangfold og aktiv bruk i arealforvaltningen er en viktig forutsetning for at kommunenes handlingsrom i arealforvaltningen kan styrkes.

Arbeidet med vern av 29 nye områder langs kysten kom godt i gang i 2002 og planen vil bli levert til fristen i 2003.

3.7 Nærings- og regionalutvikling

Fylkesmannen har i sitt arbeid lagt til grunn visjonen i ”Strategiplan for landbruket i Telemark 2001-2004” at ”Landbruksnæringa skal være en aktiv medspiller for å få til en positiv utvikling i bygdene”. Landbruksavdelingen har gjennomført et bredt kompetanseprogram med tema ”Nytt bygdeperspektiv” som tar sikte på å forstå nye og sentrale drivkrefter som påvirker utvikling i bygdene. Gjennom et nært samarbeid med Telemarksforskning og andre aktører, ønsker Fylkesmannen å bli dyktigere i å se nye måter å drive bygdeutvikling på som offentlig forvaltningsorgan.

Fylkesmannen har deltatt i samarbeidsfora med de ulike aktørene på regionalt og lokalt nivå. Spesielt kan nevnes samarbeid om ny fylkesplan, forvaltning av regionale LUF og BU-midler samt kulturlandskapstiltak og vilt- og fiskeforvaltning. Det er lagt vekt på å bidra til å finne felles utfordringer og prioritere felles satsingsområder.

Fylkesmannen har påtatt seg oppgaver i forbindelse med verdiskapingsprogrammene for tre og mat ved å bidra til finansiering og ta prosjektlederansvaret. Arbeidet blir utført i nært samarbeid med SND og representanter fra de ulike bransjene i verdikjeden, fra jord og skog, til bord.

HØYKOM

En av konklusjonene på statsetatsjefsmøtet 12.12.2001 var at vi i Telemark bør satse mer på å øke bruken av bredbåndstjenester og at det bør iverksettes tiltak og utarbeides søknad til HØYKOM-programmet. HØYKOM er en 3-årig tilskuddsordning for å stimulere offentlige etater til å øke bruken av moderne høyhastighets informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Fylkesmannen i Telemark har i samarbeid med representanter fra offentlige sektorer og næringsliv utviklet prosjektet ”Den digitale Telemarkskanalen” og i alt 5 delprosjekt har mottatt økonomisk støtte til gjennomføringen. Det er ”Det virtuelle klasserom” ved Lunde ungdomsskole i Skien, ”Telemark digitale folkedraktmuseum” ved Bø museum, ”Bruk av video m.m.” i Telemark politidistrikt, ”Kompetanseutvikling lokalt” i Vinje kommune og ”Infrastruktur og teknologi ” ved Nexia DA.

3.8 Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap anses som en kjerneoppgave i embetet. Beredskap er fra 1.08 en del av samordningsstaben som ledes av ass. fylkesmann. Embetsledelsen deltar i interne beredskapsteam hvor utfordringer og strategi for fylket og egen krisestab blir diskutert. Embetsledelsen er med ute i kommunene når det er øvelser.

For å styrke det lokale beredskapsarbeidet er vi opptatt av å få innarbeidet samfunnssikkerhet i arealplanleggingen. Samfunnssikkerhet spilles inn som tema, på lik linje med miljøvern- og landbrukshensyn, både i tidlig planfase og offentlig ettersyn. Beredskapsarbeid i kommunene kommer ofte i annen rekke. Dette fører til at samfunnssikkerhet ofte ikke blir vurdert, herunder fremlagt dokumentasjon på om risikovurderinger er foretatt. Samfunnssikkerhet blir derfor ikke en premiss for planarbeidet. Fylkesmannen har reist formell innsigelse til flere planer for å fremtvinge dokumentasjon og at det blir satt fokus på samfunnssikkerhet.

Alle kommuner har en krise- og informasjonsplan. Innholdet i planene varierer imidlertid, samt at kommunene ikke har like gode rutiner på årlig revisjon. Dersom en ekstraordinær situasjon eller krise skulle inntre, mener Fylkesmannen at kommunene vil takle situasjonen. Når det gjelder informasjon eksternt og internt, vil nok presse være større enn det kommunene pr. i dag legger til grunn. Dette er derfor et sentralt tema under øvelsene som vi har arrangert i 5 kommuner.

Fylkesmannen har godt samarbeid med politiet, sivilforsvaret og andre private og statlige aktører, gjennom fylkes- (atom)beredskapsrådet og katastrofeberedskapsrådet for Grenland.

Kongelige besøk

Embetet var med i planleggingen og gjennomføringen av 3 Kongelige besøk i 2002. Det gjaldt følgende:

- Besøk av kong Harald i forbindelse med NM på ski i Høydalsmo, jan. 2002
- Besøk av kong Harald i forbindelse med NM på skøyter i Skien, mars 2002
- Besøk av prinsesse Märtha Louise i forbindelse med Telemarksfestivalen i Bø, aug. 2002.

3.9 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

3.9.1 Omorganisering i den sentrale sosial- og helseforvaltning

Fylkesmannen har deltatt aktivt i samarbeidet med Sosial- og helsedirektoratet i året som gikk, og vi har deltatt med fire personer i grunnopplæringen i systemrevisjon.

3.9.2 Helsemessig og sosial beredskap

Arbeidet med å få utarbeidet beredskapsplaner i h.t. lov om helsemessig og sosial beredskap er blitt startet opp i samarbeid med Fylkeslegen. Det er avholdt en temadag og et 2 dagers arbeidsseminar i samarbeid med Vestfold, som grunnlag for kommunenes videre arbeid med planen.

3.9.3 Skjønnstilskuddet – overføring av ansvar til fylkesmannsembetene

Fylkesmannen fikk en ramme på 69,9 mill. kr. til fordeling i 2002. Av dette ble 61,9 mill. kr. fordelt etter departementets ordinære retningslinjer, mens 8,0 mill. kr. ble holdt tilbake til bruk ut over i budsjettåret 2003. Av disse 8,0 mill. kr. besluttet Fylkesmannen å fordele 70% til kommunale utviklings- og omstillingstiltak, mens de resterende 30% ble forbeholdt evt. akutt økonomisk problematikk ut over i året. Kommunene ble orientert om dette ved brev og i konferanser, og ble invitert til å fremme søknader med frist 31.01.03.

3.9.4 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen har deltatt på en 2-dagers konferanse med UDI og Fylkesmannen i Vest Agder vedrørende bosetting av mindreårige flyktninger og asylsøkere, det vises til rapportering på resultatområde 45.

3.9.5 Oppgavefordeling mellom Statens Naturoppsyn (SNO) og fylkesmannen

Oppgavefordeling på området skadedokumentasjon ved rovdyrskader og bestandsovervåkning av rovdyr er nå på plass, og utføres av SNO.

Det har imidlertid vært et betydelig avvik mellom Fylkesmannens forventninger til SNO på området oppsyn og skjøtsel i verneområder og de tjenestene SNO har levert. Det er nå innført en systematisk dialog med SNO både for å oppnå bedre koordinering og mer omforente gjensidige forventninger.

3.10 Prioriterte tverrgående utfordringer for embetet

Fylkesmannen i Telemark har i tillegg til viktige utfordringer definert av AAD en del prioriterte tverrgående utfordringer for embetet.

3.10.1 Omstilling

Innflyttingsprosjektet – Det endrede fylkesmannsembetet

Arbeidet med å integrere Fylkeslegen og Statens utdanningskontor i fylkesmannsembetet har vært organisert med styringsgruppe, informasjons-, drøftings- og forhandlingsutvalg, prosjektleder og arbeidsgrupper.

I første fase som varte frem til 15.08, foretok vi en kartlegging av kompetanse, arbeidsoppgaver og oppgaveporteføljen i de tre etatene. Etatene er ikke samlokalisert slik at det var nødvendig også å se på lokalitetene, samt si opp leietakere. I fase 2 (høsten) ble administrativ organisering diskutert, samt hvilke områder det var grunnlag for å samordne og samarbeide om. Når det gjelder sistnevnte, blir dette for 2003 områdene tilsyn og rettssikkerhet (klagesaker).

Det er vedtatt felles administrativ enhet og at det overføres til sammen 3 årsverk (4 personer), 1 ½ årsverk fra henholdsvis Helseavdelingen og Utdanningsavdelingen. HMS-arbeidet har det også vært satt fokus på. HMS-systemene i de tre etatene har vært gått igjennom og samordnet.

For å få til ”felles kulturbygging” ble det arrangert en ”Bli kjent samling” på Tjøme i august for alle ansatte i de tre embetene. Dette ble fulgt opp med ”Julelogg” 19.12.03.

Et av målene var å få samlokalisert Fylkeslegen og utdanningsdirektøren med Fylkesmannen før 01.01.03. Oppsigelse av lokalene for utdanningsdirektøren, oppsigelse og fraflytting for Jordskifteverket fra Statens Hus, usikkerheten om utdanningsdirektøren skal omorganiseres samt unngå flytting to ganger for de nye etatene, har ført til at dette målet ikke er oppnådd. Helseavdelingen flytter inn i Statens Hus 14. mars 2003.

Utflyttingsprosjektet – Den endrede fylkeskommunen

I første halvår ble det brukt ikke ubetydelig ressurser til å forberede overføringen av miljø- og landbruksavdelingen til Fylkeskommunen. Det gjelder både samarbeid med Fylkeskommunen, kontakt med overordnet myndighet og ikke minst informasjon internt i organisasjonen.

Til tross for en klar holdning i ledelsen om å ha fokus på oppgaveløsningen, ble det forholdsvis mye fokus på overføringen i de to avdelingene (spesielt miljø), med en del usikkerhet og frustrasjon. Dette har nok preget arbeidet første halvår. Etter Stortingets behandling av Stortingsmelding 19 i juni 2002 ble arbeidet med ut-prosjektet lagt vekk, og fokus igjen satt på oppgaveløsningen.

En betydelig overføring av miljøoppgaver til kommunene ble varslet i Stortingsmelding 31 og ble delvis bekreftet i Stortingsmelding 19. Det har imidlertid ikke blitt overført myndighet av noe omfang i 2002. Når det gjelder Fylkesmannens bidrag til økt kommunalt handlingsrom vises det til kapittel 2 om tilstanden i fylket.

3.10.2 Kommunedialog

Fylkesmannen håndterer styringsdialogen med kommunene under benevnelsen Kommunedialogen. Se videre beskrivelse av kommunedialogen under pkt. 3.3 Styringsdialogen med kommunene og kommuneøkonomi.

Vårt årlige møte med lederne for statsetatene blir også brukt til å belyse og drøfte forholdet mellom den regionale stat og kommunene i Telemark.

Kommunegruppe

Det er nedsatt en kommunegruppe hvor alle fagavdelingene deltark. Gruppen følger opp embetets arbeid i kommunedialogen.

3.10.3 Kompetanseutvikling

Lederopplæring

Embetsledelse, avdelingsdirektører, nestledere og seksjonsledere har gjennomført embetets lederopplæringsprogram, med to samlinger à to dager våren 2002. Programmet startet høsten 2001.

Opplæring av fagkoordinatorer og andre gruppeledere for team/faggrupper er utsatt til 2003.

IKT/GIS

Arbeidet med GIS-presentasjon av geodata har tatt flere skritt videre, spesielt når det gjelder kompetanse. Våren 2002 gjennomførte 22 ansatte GIS-kurs ved Høgskolen i Telemark, i tillegg til at en medarbeider har gjennomført kurs i regi av DN/SFT ved Høgskolen i Nord-Trøndelag.

”Til tjeneste”

Et introduksjons- og kvalitetsprogram for medarbeidere hos Fylkesmannen i Telemark er utarbeidet. Programmet kalles Til tjeneste og settes i verk våren 2003. Programmet skal sikre basiskunnskaper hos nye medarbeidere og ellers løpende kompetanseutvikling for embetets ansatte.

Opplæring i nytt arkivsystem

Vi har gjennomført opplæring i nytt arkiv- og saksbehandlersystem for alle arkivmedarbeidere. Vi fortsetter opplæringen av saksbehandlere våren 2003.

Egenutvikling for kvinner i administrative stillinger i en konkret omstillingssituasjon

Vi gjennomførte et 2-dagers kurs i egenutvikling for kvinner i administrative stillinger, med økonomisk støtte fra Statskonsult.

Kartlegge kompetanseutviklingsbehov

Vi har kartlagt kompetanse for alle på embetet i forbindelse Inn-prosessen, men har utsatt å se på utviklingsbehov.

4. NÆRMERE OMTALE AV DE ENKELTE RESULTATOMRÅDER

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold

Generelt

Arbeidet med verneplaner har vært prioritert i 2002, med hovedinnsats på verneplan for Oslofjorden (30 områder). Det har blitt gjennomført møter med kommunene folkemøter, foretatt grenseforslag, og startet på utarbeiding av forskrifter for hvert enkelt område. Videre har det vært høy aktivitet i forhold til verneforskrift og forvaltningsplan for Hardangervidda, der Fylkesmannen i Telemark har koordinert arbeidet. Prioriteringen av disse oppgavene har medført at andre verneområder ikke har kunnet prioriteres like høyt som tidligere. Fylkesmannen inngikk i 2002 en avtale med SNO om oppsyn knyttet til andre verneområder (se egen omtale).

Kartleggingen av biologisk mangfold i kommunene har kommet et godt stykke videre, både når det gjelder kommuner som har gjennomført og startet opp arbeidet og innlegging av data i Naturbasen. Det har blitt satset ekstra på dette feltet i siste kvartal av 2002 for å få med ytterligere kommuner. I løpet av 2003 vil trolig gjenstå bare 3-4 kommuner som ikke er kartlagt.

På friluftsliv har vi pga permisjon ikke kunnet holde like stor aktivitet som tidligere, men Fylkesmannen tok initiativet til å få startet opp arbeidet med en forvaltningsplan for skjærgårdspark i Telemark. Arbeidet er finansiert av MD, prosjektleder ble tilsatt fra 1. november og arbeidet er godt i gang.

På fiskeforvaltning har aktiviteten vært noe nedprioritert, bl.a. på grunn av gjennomføring av verneplanprosesser som har ført til at vi måtte omplassere ressursene noe. Det har blitt gjennomført høring på forskrift om fisketider etter laks og sjøørret.

På rovviltforvaltning har det i 2002 vært gjennomført 2 møter med rådgivende rovviltutvalg. Det ble behandlet 66 søknader om erstatning for tap av husdyr til rovvilt. Skadeomfanget er forholdsvis stabilt fra år til år, og vurderes som moderat. Bestanden av gaupe forvaltes i tråd med forslag til Forvaltningsplanen for store rovdyr som ligger i DN for faglig gjennomsyn. Kontrollen med gaupebestanden vurderes å være forholdsvis god, selv om vi er bekymret for irregulær avgang som følge av et større antall lovlige revebåser (ca. 150) som også fanger gaupe.

Kulturlandskap har ikke kunnet prioriteres i 2002, bl.a. på grunn av lang tids sykefravær.

Når det gjelder tilskuddsforvaltningen så ble tildelingene noe forsinket i 2002.

Resultatkrav

1. FM skal i tilknytning til barskogvern aktivt bidra til å framskaffe aktuelle makeskiftearealer og bistå de fylkesvise fordelingsutvalgene i arbeidet

Det er ingen aktuelle saker i Telemark.

2. *FM skal avslutte påbegynte vassdragsrapporter, ift verdier i verna vassdrag (VVV). Rapportene må inneholde det nødvendige digitaliserte kartmaterialet for evt. distribusjon til kommuner og til presentasjon over Internett.*

Har oversendt rapport og digitale kart fra Kjøllebrønnvassdraget innen tidsfristen. Siljanrapporten ikke ferdig pga manglende innspill fra bl.a. kommunen.

3. *FM skal løse oppgaver knyttet til drift av Samla plan, herunder avslutte påbegynte vassdragsrapporter (SP).*

Ingen påbegynte rapporter i vårt fylke.

4. *FM skal løse oppgaver knyttet til rollen som regional vassdragsmyndighet, slik det følger av den nye vannressursloven.*

Vi har lagt vekt på å følge opp vannressursloven i saker som gjelder arealbruk langs vassdrag.

5. *FM skal fremskaffe nødvendig informasjon for registrering og vurdering av naturverdiene i vassdrag i forbindelse med supplering av verneplan for vassdrag og revisjonen av Samla Plan.*

Utført. Oppdrag satt bort til ekstern konsulent

6. *FM skal identifisere areal med betydelig biologisk mangfold i vernede vassdrag i tråd med DN-håndbøkene 13 og 15.*

Ikke utført

7. *FM skal følge opp retningslinjene for forenkling av lokale forskrifter etter lov om laksefisk og innlandsfisk.*

Ikke utført.

8. *FM skal regulere fisket etter anadrome laksefisk i elv, foreslå reguleringer i sjø, samle inn fangstatistikk fra elvefisket, registrere sjøfiskere og sende ut fangstdagbøker. Det skal foretas en grundig gjennomgang av reguleringene av laksefisket med sikte på neste femårsperiode.*

Utført.

9. *FM skal utarbeide en overvåkingsplan for laks i fylket.*

Utføres i 2003

10. *FM skal starte arbeidet med å innarbeide hovedprinsippene for utsetting av fisk i ferskvann i sine kultiveringsplaner.*

Har vassdragsvis kultiveringsplan fra 1993 som er utarbeidet etter disse prinsippene. Planen følges.

11. *FM skal videreføre arbeidet med å innarbeide hovedprinsippene for utsetting av fisk i ferskvann i sine kultiveringsplaner, og i den grad det er nødvendig revidere kultiveringsplanene. Som følge av hovedprinsippene skal FM utarbeide forslag til oppdaterte regulantpåklegg. Omleggingsprosessen skal pågå fram til 2005.*

Arbeidet er startet opp, men har dessverre gått tregt den siste tiden på grunn av andre oppgaver.

12. FM skal foreslå eventuell revisjon av kategori plassering av vassdragene, og ta i bruk tilgjengelig GIS-verktøy for å få tilgang til Lakseregisteret. FM skal også bidra til oppfølgingen av NOU 1999:9.

Utført, men vi har ikke tatt i bruk GIS for å få tilgang til Lakseregisteret.

13. FM skal initiere og følge opp arbeidet med utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsesplaner for de prioriterte kulturlandskap gjennom en aktiv samordning av virkemidler.

Ikke utført

14. FM skal gi en statusrapportering på områdene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap (tilstand, tilskudd, planer, trusler m.v., jfr forbedret skjema), herunder kort rapportering om prioritering, status og framdrift til arbeidet (31.12.02)

Ikke utført

15. FM skal fristille ressurser til arbeid med SatNat-prosjektet.

Ikke prioritert

16. FM skal benytte Rovbasen som verktøy i å ivareta og bearbeide rovviltdata

Utført.

17. FM skal levere startpakke til kommunene som får tilskudd til kartlegging av biologisk mangfold. Denne kartleggingen skal følge DN håndbøkene 11, 13, 15 og 19 samt at rødlisteforekomster skal kartfestes. FM skal bidra til at også kartlegging av BM i ferskvann og i marine områder blir gjennomført. FM skal sørge for at kommunene kartlegger i tråd med retningslinjene og håndbøkene. Kart- og egenskapsdataene skal samles og tilrettelegges for sentral innlegging og kvalitetssikring. DN vil innen 01.03.2002 gi nærmere instruksjon om hvordan denne dataflyten skal gjennomføres. Ferskvannsdata legges inn i Vanninfo eller Limnibase (der Vanninfo ikke finnes).

Delvis utført. Har fått inn data fra kommuner som er ferdige med første kartlegging. Har vært i DN for å samkjøre innlegging av data i naturbasen.. Startpakker levert. Ingen kartlegging av BM i ferskvann og marine områder i Telemark, har mer enn nok med å få kommunene til å kartlegge naturtyper (håndbok 13). Har tatt initiativ til interkommunal kartlegging i 5 kommuner som mangler naturtypekartlegging. Kartlegging vil bli utført i disse i 2003.

18. I arbeidet med status 2002 for INON, skal fylkesmennene veilede kommunene i deres innsamling av vegdata, jf. veileder. Fylkesmennene skal følge opp kommunene i forhold til frister og kontrollere data fra kommunene, samt sende disse videre til Kartverket innen fastsatte frister.

Ble ikke aktuelt i 2002, da arbeidet først igangsettes i 2003.

19. Som en del av overvåkingen av elvedelta, skal fylkesmennene etter nærmere spesifikasjoner, skaffe til veie oppdaterte opplysninger om utvalgte delta i eget fylke. For at elvedelta-databasen som helhet skal være operativ og troverdig, må fylkesmennene være observante i forhold til endringer i alle deltaene. Endringer meldes DN fortløpende.

Følger de instruksjer DN gir, endringer kartlegges ved planarbeid i kommunene.

20. Det er viktig at de SNO-tilsatte blir godt kjent med fylkesmannens miljøvernarbeid. FM bør i samråd med lokalt SNO avtale et opplegg for felles planlegging, faglig kontakt, og evt hospitering.

Mener dette i stor grad er oppfylt.

21. *FM må ha fokus på miljøkriminalitet og holde politiet og SNO informert om eventuelle overtredelser av lover og forskrifter.*

Vi deltar aktivt i Miljøforum i fylket og vi har en god informasjonsflyt mellom FM , politiet og SNO.

22. *FM vil bli bedt om å bistå med informasjon og rådført i vurderingen av søknader om tilskudd til naturoppsyn fra frivillige organisasjoner (kap. 1426 post 70).*

Utført i forbindelse med lakseoppsyn.

23. *FM anmodes ifm planlegging for 2002 om å forberede/utarbeide en "bestilling" til lokalt SNO over oppgaver FM ønsker/anbefaler at SNO prioriterer ifm sin årsplanlegging.*

Oppgavefordeling på området skadedokumentasjon ved rovdyrskader og bestands- overvåkning av rovdyr er nå på plass, og utføres av SNO.

Det har imidlertid vært et betydelig avvik mellom Fylkesmannens forventninger til SNO på området oppsyn og skjøtsel i verneområder og de tjenestene SNO har levert. I møte med SNO 11.3.02 ble liste over prioriterte oppgaver for lokalt SNO utarbeidet. Oppgavene er i liten grad gjennomført. Det er nå innført en systematisk kontakt med SNO både for å oppnå bedre koordinering og mer omforente gjensidige forventninger.

Resultatområde 02 Friluftsliv

Området friluftsliv har blitt sterkt nedprioritert. Etter at saksbehandler med fagansvar innen området gikk ut i permisjon pr.1/3-02 så har det ikke blitt ansatt noen ny person til å følge opp dette området. I forbindelse med sekretærfunksjon for Skjærgårdstjenesten så har Kragerø kommune påtatt seg denne oppgaven inneværende år, men også her er det problemer med kontinuitet i arbeidet på grunn av kutt i stillinger i kommunen.

Resultatkrav

24. *FM skal bidra i arbeidet med å kvalitets sikre dataene om sikra områder som ligger i Naturbasen ved å levere grunnlagsmateriale, kontrollere og supplere opplysningene.*

- Arbeidet er ikke prioritert

25. *FM skal sørge for at kommuner og interkommunale friluftsråd er gjort kjent med innholdet i revidert forvaltningshåndbok for de offentlig sikrede friluftslivsområder.*

- Arbeidet er ikke prioritert

26. *FM skal bidra til en positiv utvikling mht integrering av kystoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.*

- Utført i samarbeid med SNO

Oppdrag

02AL01	<i>FM skal fremme saker om sikring av friluftsområder til DN.</i> - Utført	Fortløpende
02AL02	<i>FM skal levere arkivmateriale etter nærmere spesifisering og eksisterende</i>	01.04.

	<i>kartdata om sikra friluftsområder til DN</i> - Spesifikasjoner ikke mottatt fra DN.	
--	---	--

Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning

Generelt

I Telemark har vi 6 renseanlegg som vil kunne få krav om tilleggsrensing med biologisk trinn. Anleggseierne i Grenlandsområdet er orientert om forholdene med at hele Grenland er å regne som ett tettsted med en felles resipient. Porsgrunn kommune står i disse dager foran en betydelig oppgradering/rehabilitering av sitt anlegg på Heistad. Kommunen vil nå starte detaljplanleggingen og er avhengig av en rask avklaring omkring kravet til biologisk trinn.

Vi følger fortsatt vår plan for overvåking av vannforekomster (1998-2003) som er basert på en 50/50 deling av kostnadene med kommunene. Vi må imidlertid til stadighet redusere omfanget av overvåkingen som følge av ressurstildelingen fra SFT. Til tross for manglende økonomisk oppfølging fra SFT vil vi i vår starte arbeidet med å bearbeide og sammenstille overvåkingsdata i rapportform. Vi mener dette er av vesentlig betydning for å opprettholde overvåkingen og bidra til arbeidet med miljømål for vannforekomstene og den fremtidige forvaltningen av vannforekomstene i Telemark.

MOB – kart for kystområdene våre er nå ferdig utarbeidet og oppdatert. En videreføring på landsiden vil være en betydelig og ressurskrevende oppgave som vi ser kan bli spesielt vanskelig å få gjennomført uten at vi tilføres ressurser.

Resultatkrav:

Ingen

Oppdrag

04AL01	<i>Fylkesmannen skal innhente nødvendige data og oppdatere Sesam innen overvåking og akvakultur.</i> - Utført	01.04
04AL02	<i>I forbindelse med rapportering til ESA, skal Fylkesmannen kvalitetssikre avløpsdata per 31.12.2000 fra tettbebyggelse større enn 15.000 PE. Grunnlagsdata blir utarbeidet av SSB og SFT.</i> - Ingen merknad	01.04
04AL03	<i>Fylkesmannen skal oversende alle årsrapporter/sluttrapporter fra overvåkingsaktivitetene siste år til SFT.</i> - Ikke aktuelt, samlerapport utarbeides i løpet av 2003.	løpende
04AL04	<i>Fylkesmannen kan søke SFT om tildeling av midler til prioriterte overvåkingsaktiviteter.</i> - Vil bli gjort	01.10
04AL05	<i>Fylkesmannen skal fullføre regionvis implementering av MOB-kart for marint miljø innen utgangen av 2002. Kartene skal oppdateres etter behov.</i> - Er gjennomført	31.12.
04AL06	<i>Fylkesmannen skal starte arbeidet med å kartlegge og prioritere landbaserte miljøressurser basert på MOB-Land modellen.</i> - Ikke utført pga. ressursmangel.	31.12
04AL07	<i>Fylkesmannen skal oversende en oppdatert oversikt over aktuell kontaktperson innen beredskap mot akutt forurensning samt aktuelle miljøfaglige rådgivere</i>	31.12.

	(navn og telefonnummer til samtlige) til SFT og til de respektive beredskapsregioner. - Utført, ingen endring	
--	--	--

Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier

Generelt

Til nå i år har vi ikke hatt oppfølging av noen forurenset grunn saker etter delegasjon fra SFT. Vi har måttet si nei takk til delegasjon av myndighet av ressursmessige årsaker. Vi kan ikke påta oss ytterligere oppgaver før vi er ajour i forhold til vår serviceerklæring. Vi har satt i gang arbeidet med oppfølging av "våre" lokaliteter i tråd med SFT's prosjekt.

Ved Pasadalen avfallsdeponi i Porsgrunn kommune kan det være et problem med spredning av sigevann til grunnen nedstrøms deponiet. Med et høyt innhold av PAH i grunnen og i grunnvannet vil det kunne være behov for saneringstiltak etter nærmere undersøkelser og risikovurderinger. De høye PAH verdiene kan blant annet skyldes Karlsen og Sønner sitt anlegg for mottak og avvanning av olje. Høsten 2002 ble det gjennomført et tilsyn ved dette anlegget i samarbeid med SFT. Det ble da ikke avdekket vesentlige avvik som skulle tilsi en slik kobling.

I Grenlandsfjordene planlegges det flere tiltak som berører problematikken med forurenset sjøbunn. Vi står overfor et betydelig behov for mudring ved elveutløpet i Frierfjorden. Grenland Havnevesen har lagt fram resultatene fra en omfattende undersøkelse av TBT i sedimentene ved havneområdene i Grenland. Rapporten avdekker betydelige problemer med TBT forurensete sedimenter. Grenland Havnevesen, Hydro Porsgrunn og Eramet planlegger å gjennomføre en mindre mudringsoperasjon for å sikre fremkommelighet ved havnene. I forbindelse med dette arbeidet er vi i dialog omkring muligheten for å gjøre uttesting av metoder.

Resultatkrav

27. Fylkesmannen skal sørge for at miljøproblemene ved de høyest prioriterte stedene med forurenset grunn (tidl. rang 1 og 2* i grunnforurensningsdatabasen), der Fylkesmannen er forurensningsmyndighet, er løst innen utgangen av 2005.

Arbeid pågår.

28. Fylkesmannen skal sørge for at miljøtilstanden på de stedene med forurenset grunn der det er behov for undersøkelser (tidl. rang 2) og som FM har ansvaret for (kommunale fyllinger samt delegerte saker), er avklart innen utgangen av 2005. Dette gjelder så langt det finnes en ansvarlig for lokaliteten.

Arbeidet pågår – Pasadalen i Porsgrunn krever nærmere oppfølging

Oppdrag

05AL0 1	Fylkesmannen skal kontinuerlig vedlikeholde data i grunnforurensningsdatabasen for å sikre allmennheten til enhver tid oppdatert informasjon om delegerte lokaliteter og kommunale fyllinger (nedlagte og i drift). - Gjennomført	løpende
------------	--	---------

Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning

Generelt

Vi har i nå 8 deponier i drift i Telemark. Det er deponier av betydelig variasjon i størrelse. Fra deponi som betjener Grenlandsregionen med ca. 100.000 innbyggere med oppsamling av sigevann og rensing i kommunalt avløpsrenseanlegg til deponi som betjener Fyresdal kommune med 1400 innbyggere anlagt på mektig løsmasseavsetning uten noen oppsamling av sigevann. Alle deponiene har oppdaterte tillatelser og vil grovt sett lett oppfylle deponiforskriften. Diskusjonen i forhold til deponiforskriften ligger i kravet til kunstig bunntetting og oppsamling av sigevann. Vi oppfatter forskriften slik at det er anledning til å fravike disse kravene dersom det er forsvarlig i henhold til en miljørisikovurdering. For vårt videre arbeid vil det være avgjørende at SFT gir en nærmere presisering av hva som ligger i en miljørisikovurdering og om det kan formuleres noen form for akseptkriterier for miljørisikonivå.

Spesialavfall

Miljøvernavdelingen har i sin håndtering av de ulike sakstyper rettet et betydelig større fokus mot håndtering av spesialavfall. I særdeleshet er denne innsatsen rettet mot PCB. Vi har gjennomført kontroller hos Glassmestere og ved avfallssorteringsanlegg og avfallsmottak.

Ved det største deponiet i fylket, Bjorstaddalen avfallsanlegg er det tatt i mot PCB holdig avfall fra bilfragmentering i en årrekke. Det er lave konsentrasjoner, men samlet sett for deponiet betyr dette betydelige mengder PCB som lagres i deponiet. Vi etterspør en nasjonal holdning til hvordan dette avfallet best bør håndteres slik at vi unngår store forskjeller mellom fylkene.

I høst ble vi gjort kjent med at det ble foretatt sandblåsing av en gammel bru uten oppsamling av blåsesand. Sanden ble spredt til vassdraget der nær 20 husstander tar sitt drikkevann. Vi har fulgt opp saken med befaring og prøvetaking. Saken er nå anmeldt til politiet for videre oppfølging.

Ved ombygging av en vannkraft dam, er det funnet at dammen er malt med PCB-holdig maling. Dette har vi fulgt opp og krev all malingen fjernet og sikret for levering til godkjent mottak.

Resultatkrav

29. FM skal sørge for at nasjonal praksis hvor man ikke deponerer våtorganisk avfall blir opprettholdt i eksisterende og nye tillatelser for avfallsdeponier.

Gjennomført

30. FM skal sørge for at alle deponier i drift legger fram en plan for avslutning eller en oppgraderingsplan for deponiet i form av en ny søknad innen 16. juli 2002, i henhold til deponiforskriften.

Fristen er endret jfr. brev 20.05.02 fra SFT. Vil bli gjennomført.

31. FM skal, så langt fylkesmannen har myndighet, sørge for at anlegg som behandler EE-avfall har tillatelse til dette basert på Retningslinjer 99:02 fra SFT.

Vi kjenner ikke til at det er anlegg for EE-avfall som ikke har tillatelse eller driver innenfor tillatelsen til et sorteringsanlegg eller deponi.

32. FM skal sørge for at kravene i forskrift om kasserte kjøretøy, forventet fastsatt innen 21. april 2002, blir innarbeidet i utslippstillatelsene for biloppsamlingsplassene.

Ikke påbegynt.

33. FM bør bidra til at alle kommunene som fortsatt ikke har etablert et tilstrekkelig tilbud til mottak av spesialavfall har gjennomført det innen 2002.

Alle kommunene har mottaksordninger. Det vil alltid være et forbedringspotensiale som vi søker å påpeke ved anledning.

Oppdrag

06AL01	Fylkesmannen skal sørge for at det blir lagt inn kvalitetsikrede data om uttak og bruk av metangass fra deponiene for 2001 i Sesam, samt legge inn årsrapporter for deponier - Vi er noe sent ute, men det vil bli gjennomført	01.06.
06AL02	Fylkesmannen skal rapportere til SFT hvilke kommunale deponier som faller innenfor IPPC-direktivets virkeområde: "Fyllplasser som mottar over 10 tonn per dag, eller som har en samlet kapasitet på over 25 000 tonn, med unntak av fyllplasser for inert avfall". - Utført	01.06

Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy

Generelt

Området klima og energi er nedprioritert og vi har ingen aktivitet på dette området.

Saksomfanget innenfor luftforurensning og støy ser ut til å være økende. Særlig henvendelser om støyplager har øket. På dette området står vi overfor en stor utfordring med å forklare publikum at forurensningsloven ikke gjelder for havneterminaler og at vi således ikke kan gjøre stort i forhold til støykilden. Vi mener det blir helt uten logisk sammenheng når vi må håndtere støyproblemer fra mindre virksomheter helt ned til enmannsbedrifter og havnene kan drive sin virksomhet helt uten begrensninger.

Resultatkrav

Ingen

Oppdrag

07AL01	Fylkesmannen skal oversende en kortfattet status om arbeidet med grenseverdiforskriften til SFT. Nærmere konkretisering vil bli gitt. - Vil bli utført .	
--------	---	--

Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene

Generelt

Miljøvernsvdelingen deltar i et internasjonalt forskningsprosjekt (Masurin) finansiert av EU. Vi deltar som demonstrator for forurensningsmodeller både til luft og vann. Prosjektet handler om bærekraftig revitalisering av industristeder. I dette arbeidet er det viktig med gode modeller for å vurdere forurensningsmessige forhold knyttet til revitalisering/utvikling av industri områder. Vi regner med at dette gir oss mye nyttig kunnskap for vurdering av nye etableringer i området vårt.

Resultatkrav

34. *FM skal i den utstrekning DN/SFT/MD avtaler dette med fylkesmennene, delta i internasjonalt bistandsarbeid under de avtalene DN, SFT og MD har med NORAD som fagsentra for miljø.*

Ikke aktuelt

Resultatområde 09 Regional planlegging

Arealplaner og byggesaker er det saksområdet der det blir brukt mest ressurser på embetet. Kystsonen er fortsatt i fokus, sammen med store innsjøer i innlandet og fjellnære områder, spesielt med villrein. Når det gjelder kysten har det vært en spesiell oppfølging av Kragerø kommune i 2002, med møter, befaringer og felles pressekonferanse. Statlig politikk har da blitt tydelig formidlet, både når det gjelder arealplanlegging og byggesaker. Fylkesmannen har deltatt i Kystsonenettverket og arbeid i den forbindelse. Erfaringen med fotografering av kystlinjen til bruk i behandling av plan- og byggesaker, friluftsliv og verneplaner er gode. Fotoene er hensiktsmessige og er i aktiv bruk både i kommunene og hos FM.

Det ble behandlet 113 arealplaner (kommuneplaner og reguleringsplaner) i 2002. Fylkesmannen har delegert retten til å reise innsigelse til fagavdelingene. Miljøvernsvdelingen har reist eller varslet innsigelse i 13 saker. To innsigelser er reist av Fylkeslandbrukstyret. Samfunnsavdelingen har reist innsigelse i 4 saker som angår barn og unges interesser eller samfunnsikkerhet, mens det er reist innsigelse til 4 planer hvor kart med tegnforklaringer og bestemmelser ikke har vært i henhold til Plan- og bygningsloven. Tre saker med innsigelse ligger i MD til behandling. Ytterligere en sak er oversendt på nyåret 2003.

Behandling av planer vil derfor også i 2003 bli en viktig og ressurskrevende oppgave. Det er særlig viktig å formidle og praktisere nasjonal politikk i forbindelse med kommuneplanene. Her legges grunnen for en enklere og mindre ressurskrevende saksbehandling på reguleringsplannivå.

Behov for sentrale/rikspolitiske retningslinjer for planlegging ved vann og vassdrag i innlandet er tatt opp spesielt i tilbakemeldingen til foreløpig tildelingsbrev for 2003. Det vises til dette og omtale i forbindelse med resultatområde 9.

Fylkesmannen er også opptatt av press på arealer i fjellnære områder. Spesielt når det gjelder villrein prøver Fylkesmannen konsekvent å ivareta villreinens interesser ut fra det ansvaret

Norge har internasjonalt, men ser samtidig at det er behov for en klargjøring og operasjonalisering av statlig politikk på dette området.

Fylkesmannen har deltatt aktivt i arbeidet med rulleringen av Fylkesplan for Telemark, som ble vedtatt 13. juni 2002. Fylkesmannen har også deltatt i arbeidet med Infrastrukturplan for Grenland, som har status som fylkesdelplan. Fylkesmannen har startet medvirkning i fylkesplan for senterstruktur som vil avløse etableringstoppen for kjøpesenter.

I forbindelse med kommuneplan for Skien er jordvernet satt på prøve i en sak der spesielt verdifulle jordbruksarealer ønskes omdisponert til allmennyttig formål (skole). Saken ligger i MD til avgjørelse.

Det er jobbet med å holde tempoet i kartlegging av biologisk mangfold i kommunene, selv om dette har gått noe tregt. Det ser ut til at alle kommuner likevel skal ha gjennomført kartleggingen i løpet av 2003, riktignok med noe varierende kvalitet. Kunnskap om biomangfold og aktiv bruk i arealforvaltningen er en viktig forutsetning for at kommunenes handlingsrom i arealforvaltningen kan styrkes.

Resultatkrav

35. Saksbehandlingstiden hvor fylkesmannen fatter vedtak etter plan- og bygningsloven bør ikke overstige tre måneder. Fylkesmannen skal rapportere om saksbehandlingstid etter plan- og bygningsloven pr 1. mars.

Stort sett holdes tidsfristene for uttale til kommunale arealplaner.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i klager på regulerings-/bebyggelsesplaner var ca 8 måneder. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i klager på byggesaker var ca 9,8 måneder. I saker med servicegaranti var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 5,2 måneder.

36. FM skal sørge for at relevant informasjon legges inn i KU-basen, slik at denne er oppdatert og fullstendig.

KU-basen er oppdatert.

37. Plan- og enkeltsaksbehandling som truer rettssikkerheten eller nasjonale/viktige regionale miljøverninteresser, skal prioriteres.

Fylkesmannen har organisert arbeidet med klagesaker etter plan- og bygningsloven i team (plan- og byggeteam), og området er blitt styrket i 2002 etter at det har vært stor utskifting av saksbehandlere på området. Dette med sikte på å få ned saksbehandlingstida for disse sakene.

Plan- og byggesaker er et prioritert område for Fylkesmannen, med hovedfokus på miljøinteresser og barn- og unges interesser. I viktige, utvalgte saker praktiserer vi fullt ut medvirkning og deltakelse fra tidlig fase. Vi ser behovet for å gjøre dette i flere saker, men da denne arbeidsformen er meget ressurskrevende, må det gjøres gode prioriteringer.

Fylkesmannen mener at saker der nasjonale/viktige regionale miljøinteresser står på spill blir prioritert, og prøver å være bevisst på at kommunene skal ha et reelt handlingsrom. Dette innebærer for eksempel at Fylkesmannen normalt ikke har sterke meninger om planer innenfor by- og tettsteder dersom det ikke er opplagte barn/unge- og kjøpesenterproblemstillinger.

Det må samtidig sies at det ikke alltid er like lett å gå opp grensene mot det kommunale handlingsrommet. Det gjelder særlig på områder der det må utøves betydelig skjønn i

praktiseringen av statlige politikk fordi "hjemmelen" og innholdet i den statlige politikken ikke er helt opplagt. Det gjelder for eksempel arealer ved store innsjøer, (snau)fjellområder og nærhet til villrein.

Resultatområde 10 Kart- og geodata

Kart- og geodata var i 2002 et satsningsområde for oss. Det er brukt betydelige ressurser i forbindelse med kompetanseoppbygging innen området, idet 21 saksbehandlere ved embetet tok eksamen i et ArcView-kurs (2 vektall) i regi av Høgskolen i Telemark. I tillegg har en saksbehandler tatt et GIS-kurs på 6 vektall ved Høgskolen i Nord-Trøndelag (initiert av DN).

En god del av tiltakene i geodataplanen er nå gjennomført. Utstysituasjonen er tilfredsstillende, en intern GIS-gruppe jobber på tvers av avdelingene, og en medarbeider på miljøvernavdelingen har rådgiver/tilretteleggerfunksjon på GIS området i embetet, riktignok som en mindre del av en stilling.

Resultatkrav

38. FM skal kvalitetssikre geodata (både kart- og egenskapsdata) i henhold til gjeldende SOSI-standard og retningslinjer gitt av direktoratene

Det har blitt lagt vekt på å tilrettelegge kart og egenskapsdata for alle aktuelle brukere ved embetet

39. FMs geodata skal gjøres tilgjengelig gjennom AREALIS etter gjeldende SOSI-standard og følge etablerte eksportrutiner for temadata til SK/kommunene.

Nytt AREALIS fylkessekretariat ble etablert våren 2002 og FM er med. Tre kommuner har meldt sin interesse for videre deltagelse.

Oppdrag

10AL01	<i>Digital avgrensning av verneforslag skal sendes DN som en del av fylkesmannens tilrådning - Ingen aktuelle saker</i>	31.08
10AL02	<i>FM skal sende inn geografiske datasett i samsvar med SOSI-standard for sentral innlegging og kvalitetssikring i DN's kartbaser - Biomangfolddata og data vedr. verneplan for Oslofjorden kommer</i>	løpende

Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver

Generelt

Ajourføring og videreutvikling av Miljøstatus har blitt prioritert i 2002.

Resultatkrav

40. FM skal innen 01.07.02 publisere fylkesvis miljøstatus på nettet og etablere rutiner for oppdatering.

Miljøstatus for Telemark er etablert på nettet.

Tverrgående oppgaver innen forurensning og avfall

Generelt

Vi har i år gjennomført tilsyn rettet spesielt mot håndtering av PCB i samarbeid med SFT. Det er gjennomført kontroller hos glassmestere, avfallsmottak og på rivningstomter.

Ellers følger vi kontrollplanen og har gjennomført systemrevisjon på avløpsområdet i en kommune. Dette er en svært ressurskrevende tilsynsform og vi er usikre på om vi gjennom vårt arbeid her står igjen med gjenvinster som står i forhold til innsatsen.

Det er gjennomført en inspeksjon ved et spesialavfallsmottak i samarbeid med SFT.

Resultatkrav

41. FM skal innen 01.09.02 ha lagt inn alle relevante opplysninger fra og med 1999 for egne bedrifter i Inkosys. Før dataene presenteres på Bedriftspesifikk miljøinformasjon (BMI), skal bedriftene ha hatt anledning til å kvalitetsjekke tidligere rapporterte data. I tillegg skal alle kontroller gjennomført fra og med 1999 være registrert med kontrolldata i Inkosys. Når arbeidet er gjennomført skal det gis beskjed til SFT, som vil foreta selve utleggingen på nettet.

Forberedelser for BMI gjennomført og beskjed er gitt til SFT. Gjelder kun 1 virksomhet. Data fra egenrapporteringen er lagt inn. Vi har ikke lagt inn alle kontrollene som er gjennomført fra og med 1999 i Inkosys.

Oppdrag

TSAL01	<i>Registrere utslippstall og avfallsmengder fra bedriftenes egenkontrollrapporter for 2001, inkl. avfallsforbrenningsanleggene.</i> - Gjennomført	01.06
TSAL02	<i>Fortløpende registrere alle utslippstillatelser, alle kontroller og resultatene av disse i INKOSYS eller SESAM, avhengig av type virksomhet.</i> - Noe etterslep når det gjelder registrering av årets og fjorårets kontroller.	Løpende
TSAL03	<i>Rapportere siste års kontrollvirksomhet i hht. mal, som blir oversendt fra SFT i januar 2002.</i> - Gjennomført	01.04
TSAL04	<i>Melde inn neste års planer for flerdagstilsyn, flerdagstilsyn hvor det er ønskelig med bistand fra SFT og eventuelt behov for tilsyn av virksomheter hvor SFT er myndighet.</i> - Utført.	13.10

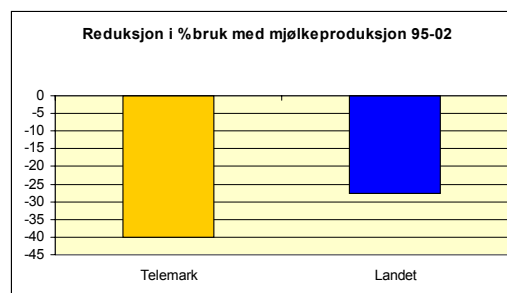
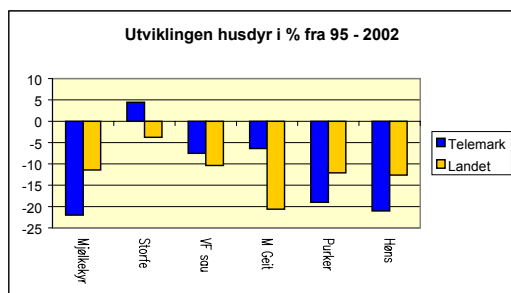
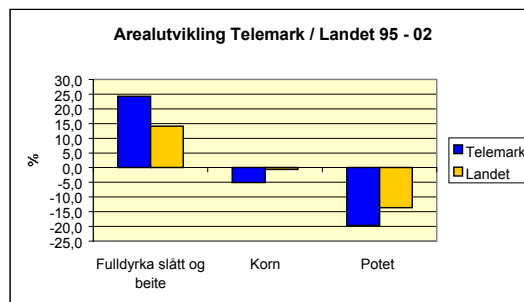
Landbruksdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert nærings- og bygdeutvikling

Resultatområde 21.1 Jordbruk

Samlet jordbruksareal i fylket var ved årsskifte 260.000 da. Utviklingen de siste 7 år viser at Telemark har hatt en større økning av grovforarealet enn landet totalt, mens det på korn og potet viser en relativt sett større reduksjon.

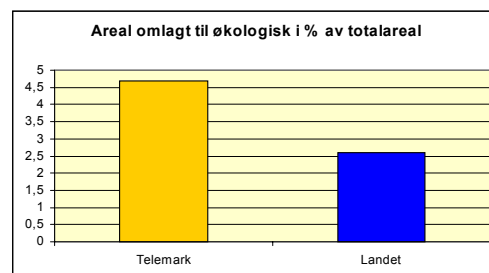
Blant årsakene finner vi at eiendomstørrelsen i Telemark ikke i stor nok grad oppfyller kriteriene til rasjonelle kornbruk som på østlandsområdet. I Telemark er gjennomsnittlig driftsenhet på 125 da, mens snittet blant de andre østlandsfylkene ligger på ca. 200 da. I tillegg er mange arealer svært marginale når det gjelder egnethet og en del av arealene spesielt i Midt-Telemark er erosjonsutsatt og har de siste åra blitt lagt om til gras.

Melkeproduksjonen har de siste 7 åra vært preget av stor reduksjon jevnt fordelt over hele fylket. Ser vi i forhold til landsgjennomsnittet har Telemark hatt en reduksjon på over **20 %** innen antall mjølkekyr og 40 % i antall bruk, mens landsgjennomsnittet ligger på henholdsvis 12 % og 22 %. For storfe, sau og geit har Telemark hatt en mindre reduksjon enn landet totalt. Årsakene til at mjølkeproduksjonen stadig blir redusert er flere, men hovedårsaken er generasjonsskifte kombinert med at produksjonsapparatet er nedslitt og krever fornying, samt at mange føler usikkerhet knyttet til framtida innen næringa. Fylkesmannen har sammen med næringa og ulike organisasjoner gjennomført et forprosjekt for melkeproduksjon i Telemark i 2002.

Økende misforhold mellom grovforareal og husdyrtetthet stiller landbruksforvaltning og regionalutvikling over for store utfordringer fremover. Rasjonelt sett kan dagens husdyrproduksjonen i fylket opprettholdes med omlag to tredjedeler av grovforarealet.

Interessen for omlegging til økologisk landbruksdrift er økende i Telemark. Ved utgangen av 2002 var 12 000 da jord under omlegging eller ferdig omlagt til økologisk drift. Dette tilsvarer 4,7 % av totalt jordbruksareal i drift i fylket. Ferdig omlagt økologisk areal utgjør 3,2 % i Telemark mot 2,6 % på landsbasis.

Fylkesmannens landbruksavdeling har sammen med lag og organisasjoner i Telemark utarbeida en handlingsplan for økologisk landbruk i fylket. Målet er at 10% av dyrket jordbruksareal i fylket skal være omlagt til økologisk drift innen 2010. Telemark har også satt opp egne mål for omsetning av ulike økologiske produkter. Handlingsplanen skisserer en rekke tiltak for å nå målsetningen innen 2010. Planen skal gjennom en rullering i 2005. Handlingsplanen har skapt engasjement og samarbeid i næringa, og flere tiltak er allerede igangsatt.

Resultatområde 21.2 Skogbruk

Avvirkningen i Telemark gikk ned med 4% i forhold til fjoråret. Totalt ble det avvirket 664.000 kubikkmeter tømmer, mot 692.000 kubikkmeter året før. Avvirkningen er fordelt med 439` kubikkmeter gran, 214,5` kubikkmeter furu og 10,5` kubikkmeter lauv og ved.

Tilskuddsordninger til miljø- og skogformål er forvaltet i samarbeid med næringsorganisasjonene i skogbruket og det lokale skogoppsynet. Et samarbeidsprosjekt mellom AT-Treutvikling, SND og FMLA har blitt tildelt midler fra verdiskapningsprogrammet for skog og utviklingsmidler gjennom BU.

Skogbruksplanlegging er under arbeid i Tokke og Bamble kommuner. Arbeidet med oppstart av skogbruksplanlegging i Sauherad kommune er påbegynt. Samlet ble det utført registreringer på 354` dekar skog. Det ble utført miljøregistreringer i skog på 640.000 dekar i Drangedal og Tokke kommuner.

Tilskudd til miljøvennlig drift i vanskelig terreng har hatt en økning på 112 % i forhold til foregående år. Økningen skyldes vesentlig taubanedrifter av vindfalltømmer etter stormen 15.11.01 i Tinn kommune. Bruk av ordningen til taubanedrifter for ordinært virke har vært svært liten, mens bruk av ordningen til fløting av tømmer har holdt seg stabilt senere år. Taubaneentreprenørene vurderer dagens ordinære satser som lave. Taubanetilskuddet til vindfalldrifter ble økt til ca 30 % over ordinære satser, og gav rimelig bra effekt.

Investering i skogsvegnettet var på 21,8 mill. kr siste året, en økning på 2,0 mill kr i forhold til året før. Det ble utbetalt 6,8 mill kr i LUF-tilskudd til skogsveger. Det ble ferdigstilt 125,4 km ombygde skogsbilveger, 41,9 km nye skogsbilveger og 69,9 km traktorveger. Dette er en vesentlig økning fra forrige år hvor 38,9 km skogsbilveger ble ombygd og 11,3 km nye skogsbilveger og 44,7 km traktorveger ble bygd. Økningen vurderes å skyldes stor aktivitet for å ferdigstille pågående prosjekter samtidig som søknadsmengden knyttet til ombygging av skogsveger er stor.

Resultatområde 21.3 Andre bygdenæringer

Fylkesmannens BU-midler er aktivt tatt i bruk som et av virkemidlene for å få i gang og gjennomført tiltak under strategisk plan for landbruket. Disse sakene blir drøftet fortløpende med organisasjonene i landbruket og den kommunale landbruksforvaltningen. Fylkesmannen

og SND har revidert sin samarbeidsavtale og utviklet felles strategier for de samlede BU-midlene.

Kompetanse er en forutsetning for rekruttering av yrkesutøverne som kan bidra til en robust og økonomisk bærekraftig landbruksnæring. Fylkesmannen har bidratt til utvikling av voksenopplæringstilbud for naturbruk i videregående skole og utvikling av studietilbud spesielt for ungdom og kvinner. Videre har Fylkesmannen bidratt til utvikling av entreprenørskapsmodellen for grunnskolen og videregående skole med landbruket som en sentral aktør. Telemark har fått status som pilotfylke for samordnet veiledning med spesiell fokus på økonomisk rådgiving og bondens rolle som bedriftsleder.

Fylkesmannen har det siste året hatt spesiell oppmerksomhet på utvikling av lokalsamfunn gjennom arbeid med landbruksplaner, kulturlandskap og kulturminner, områdetiltak, grønn omsorg, handlingsplan for økologisk produksjon, og verdiskapingsprogrammene for mat og tre. Melkeprodusentenes situasjon i forhold til generasjonsskifte, investeringsbehov, samarbeid m.v., er tatt opp på bred basis i samarbeid med Agderfylkene.

Gjennom disse satsingsområdene tar Fylkesmannen sikte på å påvise muligheter og bidra til utvikling av gode lokalsamfunn med mangesysleri og samarbeid om miljøgoder.

Oversikt over prosjekter gir et inntrykk av landbruksavdelingens utviklingsarbeid:

- Rådjevingsprosjektet
- Grønn omsorg
- Car Walks
- Verdiskapning, Skog
- Markberedningsprosjekt
- Kulturlandskap og kulturminnevern
- Områdetiltak, inkl. småsamfunnsutvikling
- Landbruksplaner i kommunene
- Verdiskapning, Mat

Resultatområde 22 Miljø- og arealforvaltning

Resultatområde 22.1 Arealforvaltning

Landbruksavdelingen har hatt arealdelen til kommuneplan fra 4 kommuner til offentlig ettersyn. Det gjelder kommunene: Nome, Bamble, Drangedal og Vinje. Dessuten er det gitt uttalelse til kommunedelplan for Vågslid i Vinje kommune og kommunedelplan for Heistadområdet i Porsgrunn kommune. Det er gitt uttalelse til en rekke reguleringsplaner og det er gitt innspill i tidlig planfase til flere kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner.

Det er behandlet 76 delingssaker og 1 omdisponeringssak i medhold av jordloven. Omfanget av omdisponering av jordbruksareal til andre formål er relativt lite siste år. Etter innhentede opplysninger fra kommunene er 149 dekar dyrka jord omdisponert som følge av stadfestet

reguleringsplan. Dette gjelder areal i kommunene; Porsgrunn (64 dekar), Kragerø (45 dekar), Seljord (30 dekar) og Skien (10 dekar).

Det er behandlet 89 konsesjonssaker. Staten v/fylkeslandbruksstyret har ikke ervervet areal med tanke på bruksrasjonalisering. Det er behandlet 14 klagesaker som gjelder varig eller tidsbegrenset fritak for boplikt. Av disse er ca 2 stadfestet - d v s vedtak om avslag på søknaden er opprettholdt. Det er ervervet og gitt konsesjon for 12 341 dekar landbruksareal som tilleggsjord.

Arbeidet med landbruksplaner er i gang selv om det foreløpig er relativt få kommuner som har ferdig plan. Landbruksavdelingen har gitt innspill til landbruksplan for alle kommunene.

Det er innstilt på innsigelse i en kommuneplansak (Skien kommune), som er behandlet av fylkeslandbruksstyret både i 2001 og 2002. Det har ikke vært særlige uoverensstemmelser mellom fylkesmannens innstilling og fylkeslandbruksstyrets vedtak i innsigelsessaker eller i andre saker av særlig betydning.

Det har ikke kommet kritikk fra Sivilombudsmannen til vedtak truffet av fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret. Ingen vedtak truffet av fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret er kjent ugyldig av domstolene.

Fylkesmannen ved landbruksavdelingen har deltatt i flere geovekstprosjekt. Det er utarbeidet ny geodataplan for Telemark 2002 – 2005. Ass. fylkesmann Arne Malme representerer FM i geodatautvalget i Telemark. Aktiviteten er høy når det gjelder ny kartlegging, ajourhold og vedlikehold av kartdata. Det er en utfordring at øremerka bevilgninger til geovekst ikke er i samsvar med ønsket aktivitet blant de ulike partene i geovekst. Pr. i dag har vi i inngått avtaler som disponerer midler til og med år 2007. Dette medfører problemer med å være en stabil og forutsigbar part i samarbeidet.

Det er fortsatt ikke tilsatt noen GiS-koordinator ved embetet. Det er gjennomført internettbasert opplæring innen Arc View (2 vekttall) for 21 ansatte gjennom høyskolen i Telemark. I tillegg har en person fra miljøvernavdeling gjennomført et 6 vekttallskurs innen GIS ved høyskolen i Trøndelag.

Fylkesmannen deltar i et GiS-forum på fylkesnivå. Ansvarer er tillagt Telemarksforskning i Bø.

Det er gjennomført kontroll av tilskuddsutbetalingene i forbindelse med skogkultur tiltak i 3 kommuner; Skien, Hjørtedal og Fyresdal. Til sammen 8 tilskuddsberettigede tiltak ble kontrollert. Av disse ble alle godkjent, men ett gav grunnlag for mindre anmerkninger.

Det er utført kontroll i forbindelse med revisjon av skogavgiftsordningen i 4 kommuner; Kviteseid, Nissedal, Tokke og Vinje.

Resultatområde 22.3 Kulturlandskap

Prioriteringene som er gjort ved saksbehandling i 2002 har stort sett fulgt *Strategisk plan for kulturlandskapsarbeidet i Telemark*.

Tiltak på aktive bruk/foretak med rett til produksjonstilskudd i nasjonalt og fylkesutpekte kulturlandskapsområder er prioritert.

Rydding av areal med sterkt skogspreg og med få/ingen spor i terrenget som kan dokumentere tidligere innmarksbeite er nedprioritert. Ellers nedprioritere alle typer tiltak på ”hobbybruk/feriebruk”.

Under tilskuddsordningen ”*Spesielle tiltak i kulturlandskapet*” fikk 83 av i alt 106 søkere støtte i 2002. Det ble til sammen gitt tilsagn om kr 3.915.600,- i tilskudd. Da samarbeidet med kulturminneforvaltninga i fylkeskommunen ikke har fungert som i tidligere år, har fokus på *kulturminner, kulturmiljø og freda og verneverdige bygninger* ikke blitt helt som ønsket. Vi har derfor satt i gang prosjekt *Kulturlandskap og kulturminner* med egen prosjektleder for å få et sterkere fokus på dette temaet i Telemark.

Arbeidet i KL-gruppa med utvelgelse av *Verdifulle og prioriterte områder i utmark* er gjennomført (to områder i tre kommuner). Arbeidet videre er overlatt til de kommunene som er berørt av prioriteringa. Arbeidet med å få til skjøtselskontrakter er i gang, men går tregt grunnet m.a. sykdom og prioritering av arbeidsoppgaver i kommunene. Forskjellen mellom kommunenes innsats er markert.

Det er gjennomført slutt- og etterkontroll av kulturlandskapstiltak inkl. restaureringsarbeider på 6 bruk i 1 kommune i 2002. Kontrollen blei gjennomført i samarbeid med landbruksforvaltninga i kommunen. Erfaringa var udelt positiv. Kvaliteten av gjennomførte arbeider var gjennomgående svært bra. I tillegg er fem større rydde-/inngjerdingstiltak fulgt opp under arbeid for gjensidig læring og dialog.

Resultatområde 22.4 Forurensing

I samarbeid med faglaga og Forsøksringen har Landbruksavdelingen som en forsøksordning, innført miljøplan på 21 bruk i fylket. Gjennom dette arbeidet er det satt fokus på innføring av miljøplan fra 2003. På denne måten har fylket også skaffet seg et 20-talls ”miljøplan ambassadører” som forhåpentligvis gjør innføringen lettere fordi en har greid å gi disse foretak økt innsikt i og forståelse for miljøplan.

Hovedvekt på investeringsstøtte til miljøtiltak ligger på hydrotekniske anlegg. Det er fortsatt et stort behov for denne ordningen som har en betydelig og positiv miljøeffekt gjennom å hindre og forebygge erosjon og arealavrenning. Høytørkeanlegg og økologiske renseanlegg/fangdam utgjør 3 av i alt 17 behandlede søknader.

Etter at kommunen har overtatt myndighet og ansvar for m.a. husdyrgjødsselforskriften, har Landbruksavdelingen behandlet 2 klagesaker. I 1 av tilfellene bærer saken preg av at vedkommende kommune ikke har god nok faglig tyngde på dette nye området. Landbruksavdelingen ser for seg at dette feltet krever oppfølging i tiden framover.

Resultatområde 23 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Viser til rapportering gjennom fagsystemer og rapporter til Statens Landbruksbank og Statens Kornforretning.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Store deler av dette året har gått med til Inn-prosessen hvor Administrativ enhet (Adma) har vært sentral. Vi har utviklet en organisering og startet prosessen med ny organisering av Adma. Adma's oppgaver består mest av daglig drift, men av større oppgaver kan nevnes :

Ekspedisjonsteamet

- Installert nytt sentralbord

Personalteamet

- Begynt ajourføringen av styringsdokumenter – samordning med helseavdelingens og utdanningsavdelingens styringsdokumenter
- Sekretærfunksjon for flere tilsetninger, blant annet avdelingsdirektør miljø og ass. fylkesmann.

IT_teamet

- Anbudsinnhenting ved kjøp av terminalserver
- Installasjon av terminalserver og overført noen applikasjoner (resten tas i 2003)
- Installering av ePhorte

Økonomiteamet

- Revidert og laget rutinebeskrivelse for alle oppgaver
- I samarbeid med skattefogden – utarbeidet et opplegg for Web-rapporter

Arkivteamet

- Innføring av ePhorte
- Opprydding – restanselister for nytt skarpt periodeskille
- Arkivleder vært leder av arkivforum 2002

Informasjon

Fylkesmannen har utarbeidet informasjonsstrategi for embetet, som omhandler både intern og ekstern informasjon.

Fra 1. juni 2002 er Fylkesmannen i Telemark på nett. Det er nedsatt en redaksjonsgruppe hvor alle fagavdelingene er representert, som ledes av samordningsstab.

Medaljer

Kongens fortjenestemedalje i gull ble delt ut til en person høsten 2002, mens det ble delt ut flere fortjenstmedaljer i sølv i løpet av året. Fylkesmannen personlig foretar alle utdelingene.

Barne- og familiedepartementet

Resultatområde 41 Barnehager

Målet om full barnehagedekning

Ved utgangen av 2002 var det 6644 barn som hadde plass i barnehagene i Telemark, mot 6234 ved utgangen av 2001. Det vil si en økning på 410 barn . Året før var netttilveksten 84 barn. 239 barn benytter åpen barnehage, mot 218 året før.

Høsten 2002 hadde ca 67 % av alle barn i Telemark i alderen 1-5 år et barnehagetilbud, men dekningsgraden varierer sterkt fra kommune til kommune: fra 58 % til ca 96 %.

Det nasjonale målet er barnehageplass til ca 80 % av alle barn 1- 5 år i løpet av 2005. Det vil si at det er behov for i overkant av 8000 barnehageplasser i Telemark. Ut fra en slik beregning mangler det ca 1450 plasser. Det er dobbelt så mange som kommunene anslo i en kartlegging våren 2002.

Bedre tilgjengelighet og lavere priser vil antakelig øke etterspørselen.

Det er vanskelig å si om Telemark vil nå målet om full behovsdekning i løpet av 2005, fordi en stor andel av nyetableringene på barnehagesektoren nå skjer i privat regi.

Formidling av statlig politikk

Regjeringens barnehagepolitikk og utfordringene på barnehageområdet er formidlet gjennom forventningsbrevet, vår- og høstkonferansen, kommunemøter/ kommunebesøk og Barnehageforum mv.

Barnehageforum (barnehageadministrasjonen i kommunene)

Det er gjennomført 1 møte i Barnehageforum.

Kommunebesøk

Det er gjennomført besøk/ kontaktmøter i 6 kommuner. Formålet med møtene er kontakt og gjensidig informasjon, og at Fylkesmannen skal få bedre kunnskap om situasjonen på barnehageområdet i kommunene. Det er planlagt besøk til de resterende 12 kommunene i 2003.

Barnehagebesøk

Det er gjennomført 13 barnehagebesøk.

Kvalitetsatsingen

I forbindelse med kvalitetsatsingen har Fylkesmannen etablert en samarbeidsgruppe med en representant fra hver av de 4 regionale nettverksgruppene, 2 repr fra høgskolen og 1 fra org. Samarbeidsgruppa har hatt 3 møter.

De regionale kommunenettverkene samarbeider om kompetansetiltak rettet mot barnehagene. Fylkesmannen har overført en stor del av midlene til utviklingstiltak i forbindelse med kvalitetsatsingen til tiltak i regi av nettverkene.

Fagdager

Årets fagdager ble arrangert 16. og 17. oktober med ca 1200 deltakere .
Tema ”Bedre hjelp til vanskelige barn”.

Rekruttering/stabilitet av førskolelærere.

I samarbeid med Høgskolen har Fylkesmannen iverksatt et prosjekt om veiledning til nyutdannede og nyansatte førskolelærere. Prosjektet ble videreført i 2002.

MIB-kontakten (Menn i barnehager) brukes aktivt til å profilere barnehagen som et spennende, interessant og aktuelt arbeidssted for menn. MIB-kontakten har bl.a. organisert skolebesøk for mannlige førskolelærere for å markedsføre førskolelæreryrket.

Forvaltningsoppgaver

Statstilskudd

Det er utbetalt kr. 193.455.000,-i statstilskudd til drift av barnehager, og Kr 850 000,- i stimuleringsstilskudd til nye barnehageplasser.

Klager

Det er ikke behandlet noen klager på kommunale godkjenningsvedtak eller søknader om dispensasjon.

Dispensasjoner

Det er ikke behandlet noen saker om midlertidig dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

Fritak fra taushetsplikt

Ingen saker behandlet

Rapporteringsoppgaver

Rapporteringsoppgaver er utført i henhold til frister.

Resultatområde 42 Familierett

Barneloven

Fylkesmannen kan avgjøre saker etter barneloven når begge foreldrene er enig i det. Det er realitetsbehandlet 5 saker i 2002.

Det gis daglig råd og veiledning til foreldre både ved besøk og telefon vedr. ovennevnte spørsmål og en del skriftlig informasjon om temaer knyttet til barneloven.

Mekling

Det er gitt opplæring til meklerne ved en dagssamling samt et todagers seminar. Det har vært svært god oppslutning om samlingene.

I Telemark er det 21 (2 nye i 2002) hvorav 10 er eksterne og 11 tilknyttet de to familiekontorene i fylket. En av disse har vært på innføringskurs i mekling, i regi av OFO.

Det er foretatt 586 meklinger i 2002 fordelt på 345 ved de eksterne meklerne og 241 ved familiekontorene.

Refusjon meklingsutgifter/reiseutgifter beløper seg til kr.642 600- mens tolkeutgiftene utgjør kr. 31 800, samlet **kr. 674 400,-**.

Ekteskapsloven

Det er gitt 546 separasjoner og 461 skilsmisser 2002, mot 547 separasjoner og 475 skilsmisser i 2001. Det er behandlet 32 saker om godkjenning av utenlandske separasjoner og skilsmisser. Det gis løpende veiledning om ekteskapsloven til publikum.

Resultatområde 43 Krisetiltak

Fylkesmannen mottok søknad om midler til krisetiltak fra Skien kommune til drift av ”Krisesenteret for mishandlede og voldtatte kvinner” og til drift av ”Incestsenteret”.

Søknadene ble behandlet og oversendt BFD.

Behandlingen hos Fylkesmannen besto i å kontrollere at

- budsjettet var i balanse og godkjent av kommunen
- at revisorattestert regnskap for 2001 fulgte med
- at vedtak om kommunale tilskudd var i overensstemmelse med hva som var oppgitt i søknadsskjemaet
- at eventuelt overskudd i 2001 var trukket fra.

Fylkesmannen hadde intet å bemerke.

Tilskuddet i 2002 var for Krisesenteret 1.6 mill., for Incestsenteret 256.700.-.

Dette har blitt overført til kommunen i tråd med departementets pålegg som var kvartalsvise utbetalinger.

Resultatområde 44 Familievern

Telemark har 2 familievernkontor; Grenland familiekontor og Vest-Telemark familiekontor. Det er gjennomført tilsyn ved begge kontorene i 2002.

Resultatområde 45 Barnevern

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn i institusjoner med gjennomsnittlig måloppnåelse på 62 % i forhold til forskriftens krav om antall tilsynsbesøk. Fylkesmannen mener å ha god oversikt over situasjonen for barna på de ulike barnevernsinstitusjonene/tiltakene i Telemark. Måloppnåelsen på ca.62% er i tråd med virksomhetsplanen for 2002.

Det er videre gjennomført forvaltningstilsyn i 4 kommuner, dette er i tråd med mål i VP 2002. I tillegg er prosjektet ”Barnevernet i Telemark-utvikling og status” gjennomført. Det er utarbeidet rapport og avholdt konferanse hvor rapporten ble lagt fram.

Det er avholdt møte for barnevernlederne hvor Fylkesmannen informerte samt at kommunene fikk anledning til å tilbakemelde om situasjonen i barnevernet.

Halvårsrapportering og kvartalsrapporter er innhentet, gjennomgått og videresendt departementet. For status i det kommunale barnevernet i fylket vises det også til overnevnte rapport.

Enkelt saker knyttet til barnevernloven er behandlet innenfor en frist på 2 måneder.

I VP var følgende planlagt uten at det er gjennomført:

- møte mellom institusjonslederne og fylkeskommunen
- fagdag på høyskolen
- kurs for tilsynsførere.

Årsaken til at ovennevnte aktiviteter ikke er gjennomført er at måloppnåelse på minimum 60% på institusjonstilsyn og 4-6 forvaltningstilsyn har hatt 1.prioritet.

Enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger

I VP var følgende planlagt uten at det er gjennomført:

- Holde kommunekonferanse for å bidra til raskere bosetting av enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere.

Fylkesmannen har deltatt på en 2-dagers konferanse med UDI og Fylkesmannen i Vest Agder vedrørende bosetting av mindreårige flyktninger og asylsøkere.

Adopsjon

Når det gjelder forespørsel etter biologiske foreldre er det behandlet 28 saker. Det gis løpende veiledning til publikum og skifterett.

Resultatområde 46 Foreldreveiledning

Arbeidet med Prosjekt "Telemarkspilotene 2000" er videreført. Barne- og familiedepartementet ga kr 60 000,- til oppfølging i 2002. Midlene er benyttet til en to-dagers oppfølgingssamling i mai, og en dagssamling i desember. Rundt halvparten av kommunene benytter Telemarkspilotenes kompetanse aktivt, og mange har utviklet gode rutiner for tverrfaglig og tverretattlig samarbeid.

Resultatområde 47 Gjeldsrådgivning

Området har vært lavt prioritert i 2002.

Resultatområde 48 Åpningstidsloven

Fylkesmannen mottok 18 søknader om dispensasjon fra de alminnelige åpningstidene i § 2 i åpningstidsloven for utsalgssteder. 3 av søknadene ble avslått. En kommune søkte om å få definert et område som turiststed. Denne søknaden ble avslått.

Justisdepartementet

Resultatområde 51 Tilsynsoppgaver

Resultatområde 51.1 Stiftelser

Det er registrert 305 stiftelser hos Fylkesmannen i Telemark. Det kom inn 250 nye saker vedr. stiftelser i 2002. Fylkesmannen fører register over de registreringspliktige stiftelsene i fylket, og samarbeider med Enhetsregisteret i Brønnøysund. Det ble registrert 12 nye private stiftelser. Det er ikke tatt særskilte klassifiseringsvedtak.

Fylkesmannens omdanningskompetanse følger av lov om stiftelser. Omdanning vil si endringer i stiftelsesdisposisjonen eller stiftelsens vedtekter. I 2002 ble det behandlet 25 saker om omdanning. 9 av sakene gjaldt oppheving (sletting).

Det er gitt tilbakemelding på 393 regnskap. Den ekstrainnsats som har vært satt inn i forbindelse med å gi tilbakemeldinger på regnskap i 2002 har medført at vi nå er ajour på dette området. Gjennomgangen ga ikke grunnlag for å foreta nærmere undersøkelser av stiftelsens forvaltning og drift. Det er ikke vurdert å granske/foreta nærmere undersøkelser av styrets forvaltning hos noen av stiftelsene.

Resultatområde 51.2 Overformynderi/vergemål

Fylkesmannen behandlet i 2002 som klageinstans 6 klager på vedtak i overformyndieret og ga samtykke til lån av umyndiges midler i 2 saker. Det var ikke behov for å forberede klagesaker for Justisdepartementet. Saksbeholdertiden var under 3 mnd på klagesakene, mens det var i gjennomsnitt ca 1 mnd på sakene om lån av umyndiges midler. Det ble gitt råd og veiledning på telefon. Fylkesmannen prioriterer ikke tilsyn med overformyndierene. Desisjon av regnskapene ble heller ikke gjennomført. Kursutvalg hvor Fylkesmannen deltar arrangerte i samarbeid med Vestfold samling for overformyndierne og kommunerevisjon.

Resultatområde 51.3 Forliksrådene

Fylkesmannen har sammen med Samarbeidutvalget for forliksråd og hovedstevnevitner i byene (SFH) avholdt et 2-dagers kurs for forliksrådsmedlemmene i Telemark.

Resultatområde 51.4 Tilsynsråd for fengslene

Fylkesmannen har foreslått medlemmer til tilsynsrådet for fengslene overfor Justisdepartementet.

Resultatområde 52 Rettshjelp

Resultatområde 52.1 Fri rettshjelp

Det gis løpende veiledning om rettshjelpordningen til publikum og advokater.

Fylkesmannen behandler søknader om fri rettshjelp (fritt rettsråd og fri sakførsel). I 2002 ble det registrert 1289 nye saker. Under ordningen med fri rettshjelp er det i 2002 totalt anvist kr 7 685 316 fordelt på 1 750 anvisninger. Det var 504 kvinner og 212 menn som fikk innvilget fri rettshjelp. Utlendingssakene er ikke medregnet. Det er lagt ned en betydelig innsats for å komme ajour på dette området i løpet av 2002. Saksbehandlingstiden har i løpet av året gått fra 2-3 måneder til 1-2 måneder.

Fritt rettsråd

Det ble registrert 1200 nye saker som gjaldt fritt rettsråd. Av disse er ca. 100 ubehandlet pr. 31.12.02. Antall avgjorte saker er 1 180, derav 80 saker fra 2001. Av de avgjorte sakene er 1 120 innvilget og 60 avslått.

Utbetalingene på området for fritt rettsrådet er i 2002 **kr 7 550 337**.

Fri sakførsel

Det kom inn 89 nye saker som gjaldt fri sakførsel. Sakene gjaldt søknad om fri sakførsel og frafall av egenandel. Ved årsskiftet er antall ubehandlet saker 9. Antall avgjorte saker er 90, derav 10 saker fra 2001. Fylkesmannen innvilget 45 søknader om fri sakførsel, mens 35 ble avslått. Det er anvist **kr 134 979,26** under området for fri sakførsel, men Fylkesmannen har ikke samlet oversikt, fordi utbetalingene skjer ved den enkelte rett.

Egenandel

Alle som mottar fri rettshjelp etter en økonomisk behovsprøving skal betale en egenandel. I 2002 er det oversendt 573 krav til Statens innkrevingsentral.

Resultatområde 52.2 Voldsoffererstatning

Fylkesmannen har behandlet 69 søknader. 57 av disse ble helt eller delvis innvilget med totalt kr 2 541 988. Saksbehandlingstiden har ligget på 6 – 7 måneder. Det gis råd og veiledning til politi, advokater og publikum.

Resultatområde 52.3 Navneloven

Fylkesmannen har behandlet 224 saker. Av disse er det gitt , 29 avslag, 2 klager til departementet. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid ligger på 3 mnd. Det gis løpende veiledning til publikum.

Resultatområde 52.4 Tomtefestelov

Det er ikke kommet inn søknader om innløsning av festetomter etter den nye tomtefesteloven som trådte i kraft 01.01.02. Det har kommet mange telefoniske forespørsler om reguleringsbestemmelsene for festeavgiften og muligheter for innløsning.

Resultatområde 52.5 Konstitusjon av dommere

Vi har ikke konstituert dommere i 2002

Resultatområde 52.6 Dekningsloven

Fylkesmannen har ikke hatt noen saker til behandling når det gjelder beslagsfrihet etter reglene i dekningslovens kap. 2.

Resultatområde 52.7 Kommunale politivedtekter

Fylkesmannen har ikke mottatt forslag til politivedtekter fra noen kommune i Telemark.

Resultatområde 53 Konfliktråd

Konfliktrådet i Telemark betjener alle 18 kommunene. Skien er vertskommune. Fylkesmannen deltar i kontaktutvalget for Konfliktrådet, og har for øvrig kontakt ved behov. Fylkesmannen har overført midler til vertskommunen, og utført pålagt rapportering.

Resultatområde 55 Økt samfunnssikkerhet i fylket

Beredskap er fra 2002 plassert i stab, nær embetsledelsen. Dette gir et høyt fokus på saksområdet i embetet. I 2002 har det vært satt fokus på følgende:

- Ved tilsyn i kommunene er alltid ROS et sentralt tema. Kommunenes ROS-analyser er grunnlaget for utarbeidelse av spørsmål og scenarier ved tilsyn og øvelser. Skred og ras er et av flere faste tema. Dersom kommunenes plangrunnlag er mangelfullt, ber Fylkesmannen om ROS-analyser for nærmere å belyse risikosituasjoner. Fylkesmannen gjennomgår alle kommunale areal-, regulerings- og bebyggelsesplaner for vurdering av beredskapsmessige forhold. Innsigelsesinstituttet er anvendt 3 ganger i 2002.
- Det er ikke gitt bidrag til nasjonal eksempelsamling.
- Fylkesmannen v/beredskapområdet deltar i planforum
- Fylkesmannen i Telemark har ikke utarbeidet fylkes-ROS. Imidlertid er det foretatt en gjennomgang på hvilke hendelser som kan utløse samordning eller et mer begrenset behov for bistand/støtte til kommunene (avtale med politimester, jfr. Kgl.res. av 12.12.97).
- Fylkesmannen har i 2002 sendt brev til alle kommunene og bedt om å få tilsendt reviderte kriseplaner. Alle kommunene har utarbeidet slike planer, men alle planene er ikke oppdatert.
- Alle kommunene har etablert planer for informasjonsberedskap (kriseinfo)
- Embetet har tilfredsstillende sambandsinstallasjoner og opplært personell til å operere utstyret.
- ¼ av kommunene (5 stk) er øvet etter ny øvelsesmetodikk med fokus på krisekommunikasjon.
- Egen kriseorganisasjon er ikke øvet i 2002.
- Tilsyn er gjennomført i ¼ (4 stk) av kommunene. Tilsynene er nyttet til å fokusere på hvilke rutiner kommunene har etablert for å ivareta sikkerhets- og beredskapshensyn i

den ordinære planleggingen. Det er videre gjennomført **oppfølgende tilsyn** i 6 kommuner. I oppfølgende tilsyn er det lagt vekt på å registrere kvalitet og hvilke effekt beredskapsarbeidet har for kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

- Oljerasjoneringskurs ble gjennomført i november. I tillegg til deltakere fra Telemark var det også medarbeidere fra kommuner i Vestfold.
- Forberedt rasjoneringsystem for matvarer er etablert.
- Ressursdatabasen for bygg- og anleggsberedskap ble ajourført i 2002.
- Innen helse- og sosialområdet for kommuner og fylkeskommune har det i samarbeid med Vestfold vært gjennomført 1 temadag samt 2 dagers samling. Dette vil bli fulgt opp i 1. halvår 2003 slik at kommunene pr. 01.07.03 skal ha på plass beredskapsplan.

Resultatområde 56 Oppfølging av Sivilforsvaret

- Materielltilsyn er gjennomført ved samtlige kretser (4 stk) i samarbeid med Fylkesmannen i Vest-Agder. Fylkesmannen i Vest-Agder har i tillegg bistått med rettledning og faglige råd innenfor ansvarsområdet varslings.
- Sivilforsvarskretsene har arbeidet med ROS-analyser og i noen kommuner vært involvert i beredskapsplaner. Kretsene blir også invitert til å delta ved tilsyn og øvelser i kommunene. Imidlertid er det ulik interesse fra kretsene om deltakelse i slikt arbeid.
- Fylkesmannen har gjennomført tilsyn ved samtlige kretser med grunnlag i IK-systemene.

Resultatområde 57 Fylkesmannen ivaretagelse av sine forpliktelser innen sivil-militært samarbeid og planlegging for sikkerhetspolitisk krise/krig

- Fylkesmannen har i sammenheng med utarbeidelse av beredskapsplaner tilrettelagt så langt som det er mulig inntil innspill fra fylkesfagorgan og departementer (tilsvarende) foreligger.
- Det er tidligere gjennomført et omfattende registreringsarbeid for å legge til rette for allierte forsterkninger. Dokumentasjon er oversendt DKØ. Vurderinger er gjort for havnekapasitet, flyplass, veier, generell infrastruktur, forlegningskapasitet. Rekognosering er foretatt.

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61- Kommuneøkonomi og samordning

Fylkesmannen behandlet budsjett og økonomiplan for 5 robek-kommuner. 2002 ga en ny robek-kommune, mens en gikk ut. Vi behandlet 22 lånesaker, og 9 garantisaker. Det vises til egen detaljert rapport til KRD for kommunaløkonomiske oppgaver.

Resultatområde 62 Lovlighetskontroll og veiledning

Fylkesmannen behandlet 3 lovlighetskontroller etter klage og 1 etter eget tiltak. Vi har gjennomført løpende juridisk veiledning overfor kommunene i et betydelig omfang.

Resultatområde 63 Regelverksforvaltning/klagebehandling

Resultatområde 63.1 Saksbehandling og

Resultatområde 63.2 Informasjon og veiledning

Pr. 31.12.2002 hadde Fylkesmannen 88 klager i byggesaker som ikke var avsluttet. Det kom inn 127 nye saker til behandling i 2002. Det var 20 klager på regulerings- og bebyggelsesplaner som ikke var avsluttet pr 31.12.2002. Det kom inn 25 nye saker til behandling i 2002.

I klager på byggesaker etter plan- og bygningsloven fattet Fylkesmannen i 2002 totalt 145 vedtak. Disse fordelte seg på 32 saker som gjaldt næring og nyoppføring av bolig (servicegaranti) og 113 saker vedr. hytter, brygger, skilt eller lignende.

I klager på regulerings- og bebyggelsesplaner etter plan- og bygningsloven, ble det fattet 23 vedtak.

Av underinstansens vedtak i byggesaker ble 109 stadfestet, 22 opphevet og 11 ble omgjort helt eller delvis. (I tillegg kommer 3 vedtak hvor resultatet ikke framgår av dataliste). Det foreligger ikke eksakt tallmateriale som grunnlag for å kunne beregne %-vis hvor mange som har fått medhold i klagen. (Dette vil bli gjort for 2003).

Av underinstansens vedtak i regulerings- og bebyggelsesplaner ble 17 opprettholdt, mens 6 vedtak ble omgjort helt eller delvis. Det medfører at Fylkesmannen tok 26 % av klagen helt eller delvis til følge.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i klager på byggesaker var ca 9,8 måneder. I saker med servicegaranti var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 5,2 måneder. Saksbehandlingstiden ble vesentlig redusert i løpet av høsten 2002, pga økte ressurser og organisering av arbeidet i team.

Det ble behandlet 5 saker med krav om dekning av saksomkostninger.

Det ble behandlet 2 saker etter kapittel VIII i plan- og bygningsloven (ekspropriasjon) og oreigningsloven §§ 2 og 25, ett av vedtakene ble truffet som førsteinstans og ett som klageinstans.

Fylkesmannen påklaget 2 kommunale bygningsrådsvedtak i 2002.

Fylkesmannen behandlet 17 saker som settefylkesmann i 2002.

Embetet er representert i Kystsonenettverket som ble etablert i 2000, med deltakelse både på nettverksmøter og i arbeidsgruppen. En av hovedmålsettingene med nettverket er å bidra til kompetanseutveksling og en mest mulig lik forvaltningspraksis for tiltak i kystsonen.

Resultatområde 63.3 Statsborgersaker

Fylkesmannen har gitt 20 statsborgerbevillinger i 2002, mot 7 i 2001 og 15 i 2000.

Helsedepartementet og Sosialdepartementet

Resultatområde 71 Veiledning, kompetanseheving og informasjonsvirksomhet

Samarbeid mellom helse- og sosialtjenesten, trygde- og arbeidsmarkedsetaten

- Fylkesmannen har ved kontakt med sosialtjenesten etterspurt hvordan samarbeidet har gått i den enkelte kommune.
- Fylkesmannen har samarbeidet nært med fylkesarbeidskontor og fylkestyngdekontor ved deltagelse i styringsgruppa for SATS i Skien kommune.

Utviklingsarbeid for å styrke kompetansen og sikre kvalitet i sosialtjenestens førstelinje.

- I arbeidet med opplæringstiltak innen rusområdet har vi engasjert Borgestadklinikken. Fylkeslegen og Fylkesmannen har hele tiden blitt informert om det arbeidet som blir utført. Borgestadklinikken har avholdt to konferanser for kommunenes helse- og sosialpersonell høsten 2002, for å planlegge det videre arbeidet med opplæringsplanen. Det har vært god legedeltakelse på konferansene. I samarbeid med kommuner, LAR (legemiddelassistert rehabilitering), Fylkeslege og Fylkesmann er det utarbeidet plan for det videre arbeidet med opplæringstiltak i 2003. Borgestadklinikken vil også i 2003 stå for gjennomføring av arbeidet med rusopplæringa.
- Fylkesmannen har hatt noe kontakt med tre av fire Faglige Fora, som er opprettet for ansatte i sosialtjenesten. Aktiviteten i to fora er fortsatt god. Etter søknad har tre fora fått tildelt midler til drift. Fylkesmannens Veilederbank har blitt holdt ajour, og også blitt formildet til kommunenes helse- sosial og barneverntjeneste.
- Borgestadklinikken er kjent med, og benytter seg av, strukturen i de Faglige fora ved planlegging av opplæringsksamlinger i 2003.

Handlingsplan for eldreomsorgen

Det vises til egen rapportering

Opptrappingsplan for psykisk helse

Det vises til egen rapportering

Rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell

Det vises til egen rapportering

Generell veiledning overfor kommunene om lov om sosiale tjenester

Fylkesmannen har drevet en utstrakt veiledning i forhold til kommuner og enkeltpersoner. I tillegg til den generelle veiledningen har det vært avholdt et eller flere møter med 4 av kommunene i Telemark.

Fylkesmannen har også i 2001 arbeidet spesielt med opplæring av saksbehandlere som arbeider i forhold til sosial tjenestelovens kapittel 4. Opplæringen vil gå videre i 2003.

Resultatområde 72 Tilsyn og klagesaksbehandling

I virksomhetsplanen for 2002 ble det lagt opp til at tilsyn med institusjoner etter Lov om sosiale tjenester skulle bli gjennomført med et gjennomsnitt på 50% i forhold til kravene i forskriftene.

Ved alle tilsyn ble det rettet spesielt fokus på vederlag, bruk av tvang og institusjonens ansvar for opplæring av sine ansatte.

Tilsyn med institusjoner og boliger med heldøgns omsorgstjenester

Aldershjem

Fylkesmannen har hatt tilsyn med 6 aldershjem. Som planlagt ble tilsynet gjennomført med ett besøk på hver institusjon. Det vil si 50% av forskriftens krav. Et tilsyn ble utført etter metode for systemrevisjon. Et tilsyn ble på utsatt til 2003.

Barne- og avlastningsboliger

Fylkesmannen hadde tilsyn med 11 boliger. Tre boliger er kombinerte Barne- og avlastningsboliger, mens 8 boliger er rene avlastningsboliger. Som planlagt ble tilsynet gjennomført med ett besøk på hver institusjon. Det vil si 50% av forskriftens krav.

Rusinstitusjoner

Fylkesmannens har tilsyn med 2 fylkeskommunale og 7 private rusinstitusjoner. Fylkesmannen har vurdert forholdene ved hver enkelt institusjon og har fordelt kapasiteten for tilsyn etter dette. En institusjon fikk 5 tilsyn i løpet av året, ingen institusjon ble besøkt mindre enn to ganger. Tilsynet ble gjennomført med 69,5% av forskriftens krav.

Klagesaksbehandling etter lov om sosiale tjenester

I 2002 avgjorde Fylkesmannen 235 klagesaker etter lov om sosiale tjenester.

Det var i 2002 en liten reduksjon i antall klager på sosiale tjenester, mens klager på økonomisk sosialhjelp økte noe.

Av disse 235 klagene var 178 klager på økonomisk sosialhjelp, hvor Fylkesmannen stadfestet 131 (73%), omgjorde 26 (15%) og opphevet 21 (12%) av klagene.

Det ble behandlet 43 klager etter kap. 4, og her ble det stadfestet 29 (68%), omgjort 12 (28%) og opphevet 2 (5%).

Fylkesmannen har også behandlet 12 klager etter andre bestemmelser i loven. Her ble 1 omgjort, 9 stadfestet og 2 opphevet.

176 av klagesakene ble behandlet innen 3 måneder.

Det var brudd på Fylkesmannens servicegaranti i 7 saker.

Fylkesmannens gjennomsnittlige saksbehandlingstid var 68 dager, mens klagene hadde en gjennomsnittlig behandlingstid i kommunene på 87 dager. Den totale behandlingstiden bør søkes redusert i 2003.

Alkoholoven – Veiledning og klagebehandling

Klagesaksbehandling etter alkoholoven

Fylkesmannen har behandlet 4 klager etter alkoholoven. I 3 av sakene ble klagen ikke tatt til følge. I en sak ble kommunens vedtak opphevet. Saken ble henvist til ny behandling i kommunen.

Resultatområde 73 Tilskuddsforvaltning mv

Det er gitt særskilt rapportering på områdene.

Kultur- og kirkedepartementet

Resultatområde 81 Tros- og livssynssamfunn

Det er utbetalt kr. 1 396 563 i statstilskudd til menigheter til 35 registrerte og uregistrerte menigheter i Telemark. Det er registrert 1 ny menighet i året.